

Accountants &
business advisers

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

(Монгол улсад бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж)

Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан
2021 оны 12 дугаар сарын 31

Улаанбаатар хот, 2022 он

Accountants &
business advisers

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31 -НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ЖИЛ

АГУУЛГА	ХУУДАС
КОМПАНИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	1
УДИРДЛАГЫН ХАРИУЦЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ	2
ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН	3 – 4
АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН	5
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	6-7
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН	8
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	9
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН ТОДРУУЛГУУД	10-51

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

КОМПАНИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

АЛБАН ХАЯГ:	3 давхар, Паркплэйс Оффис барилга, 1-р хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Чингисийн өргөн чөлөө - 24, Улаанбаатар хот-14241, Монгол улс
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД:	Голомт Файнэншл Групп ХХК - 40.85% Юу Эм Си Капитал ХХК - 37.46% Ган Ворлд Вайд Инвестмент ХХК - 4.14% Олон нийт - 17.55%
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА:	Өлзийбаяр овогтой Ганзориг
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ:	<u>Батсайхан овогтой Жавхлан</u> <i>ТУЗ -ийн 2021-10-01 -ний 21/015 тогтоолоор чөлөөлөгдөж,</i> Гүйцэтгэх захиралын үүрэг гүйцэтгэгчээр <u>Чүлтэм овогтой Даваадаш</u> томилогдсон. <i>ТУЗ -ийн 2022-03-07 -ны 22/003 тогтоолоор Ч.Даваадаш чөлөөлөгдөж,</i> Гүйцэтгэх захиралын үүрэг гүйцэтгэгчээр <u>Түмэннасан овогтой Батзүл</u> томилогдсон.
САНХҮҮ ХАРИУЦСАН ЗАХИРАЛ:	Гантулга овогтой Халиунаа
ХАРИЛЦАГЧ БАНК:	Худалдаа хөгжлийн банк, Хаан банк, Голомт банк, Төрийн Банк, Хас банк, Капитрон банк, Ариг банк, Тээвэр хөгжлийн банк, Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк
АУДИТОРУУД:	Пи Кэй Эф Монголиа Аудит ХХК Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ БА ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК -ийн Гүйцэтгэх захиралын үүрэг гүйцэтгэгч Түмэннасан овогтой Батзул, Санхүү хариуцсан захирал Гантулга овогтой Халиунаа нар бид, энэхүү тайлангийн 5-10 дугаар хуудсанд тусгагдсан Компанийн санхүүгийн тайлангууд нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Компанийн санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (СТОУСЗ) -өөс гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын дагуу үнэн зөв, бодитойгоор илэрхийлсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

Өлзийбаяр овогтой
ГАНЗОРИГ

Төлөөлөн удирдах
зөвлөлийн дарга

Түмэннасан овогтой
БАТЗУЛ
Гүйцэтгэх захиралын
үүрэг гүйцэтгэгч

Гантулга овогтой
ХАЛИУНАА

Санхүү хариуцсан
захирал

Улаанбаатар хот, Монгол Улс

Огноо: 2021 оны 3-р сарын 14

Accountants &
business advisers

ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК

Даун Таун Бьюдинг, #602 тоот,
Жамъяан гүний гудамж -18/1,
1 -р хороо, Сүхбаатар дүүрэг-14240,
Улаанбаатар хот, Монгол улс

Утас: +976-75057979
Факс: +976-70186131

Имэйл: info@pkf.mn

Ref:13/MD/02/12032021/BP

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК -ийн ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ БОЛОН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД

Дүгнэлт

Бид "МАНДАЛ ДААТГАЛ" ХК (цаашид “Компани” гэх) –ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 –ний өдрөөрх Санхүүгийн байдлын тайлан, энэ өдрөөр тасалбар болгосон жилийн Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан, эдгээр санхүүгийн тайлантай холбоотой нэмэлт тодруулга болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, тус компанийн Санхүүгийн тайлангууд нь компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 –ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, энэ өдрөөр тасалбар болгосон жилийн санхүүгийн үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт /СТОУС/ -ын дагуу үнэн зөв, бодитойгоор илэрхийлсэн байна

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт /АОУС/ -ын дагуу гүйцэтгэлээ. Энэ стандартын дагуу хүлээх хариуцлага энэхүү тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт тайлбарласан. Бид Монгол улсад мөрдөгддөг санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бус бөгөөд эдгээр шаардлагуудын дагуу тавигддаг ёс зүйн бусад хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж найдаж байна.

Санхүүгийн тайлантай холбоотой удирдлагын болон засаглал хариуцсан этгээдүүдийн үүрэг

Санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, толилуулах нь компанийн удирдлагын үүрэг болно. Энэхүү үүрэг хариуцлагад залилан болон алдаанаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхэд шаардлагатай дотоод хяналтыг тогтоох үүрэг орно.

Санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхдээ удирдлага нь компанийг татан буулгах, түүний үйл ажиллагааг зогсоохоор төлөвлөж байгаа эсвэл эдгээрийг хийхээс өөр боломжит арга зам байхгүй байгаагаас бусад үед компани нь үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэх чадвар, илчлэл, шаардлагатай бол энэхүү тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлууд болон нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг хэрэглэхтэй холбоотой асуудлуудыг үнэлэх үүрэгтэй.

Засаглал хариуцсан этгээдүүд компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцыг хянах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангуудын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлангууд бүхэлдээ аливаа залилан эсвэл алдаанаас үүдэлтэй материаллаг хэмжээний буруу илэрхийлэлгүй эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах болон бидний дүгнэлтийг багтаасан аудиторын тайлан бэлтгэх юм.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт боловч Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу гүйцэтгэгдсэн аудитаар оршин байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг үргэлж илрүүлнэ гэсэн баталгаа өгдөггүй.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК-ИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ БОЛОН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД

Санхүүгийн тайлангуудын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага (үргэлжлэл)

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас гарах бөгөөд хэрэв тэдгээр нь дангаараа болон нийлбэр дүнгээрээ санхүүгийн тайлангуудад үндэслэн хэрэглэгчдийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт мэдэгдэхүйц нөлөөлөх бол материаллаг гэж үзнэ.

АОУС - ын дагуу хийх аудитын үед бид мэргэжлийн үнэлэмж, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажилладаг. Бид мөн:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналуудын эрсдэлүүдийг таних, үнэлэх, тэдгээр эрсдэлд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулах, гүйцэтгэх, өөрсдийн дүгнэлтэнд үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авах. Залилан нь хуйвалдах, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу мэдэгдэл хийх, дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг үйлдлүүдтэй холбоотой байж болох тул залилангаас үүдэн гарсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүдэн гарсан буруу тайлагналыг ирүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг.
- Компанийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор биш тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитад хамааралтай дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авах.
- Хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь зохистой эсэх, удирдлагын зүгээс нягтлан бодох бүртгэлийн ойролцоо тооцоолууд, холбогдох тодруулгууд нь үндэслэлтэй эсэхийг үнэлэх.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн Компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэж болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэх. Хэрэв материаллаг тодорхой бус байдал байна гэж дүгнэвэл, бид аудиторын тайландаа нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгыг хийж өгөх эсвэл ийм тодруулга хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэвч ирээдүйн үйл явдал, нөхцөл байдал компанийн тасралтгүй байх зарчмыг алдагдуулж болно.
- Компанийн санхүүгийн тайлангууд (үүнд тодруулгууд багтана)-ын ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлэх мөн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд нь зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар холбогдох ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлэх.

Бид аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа, томоохон хэмжээний дутагдал болон аудитын явцад олж тогтоосон дотоод хяналтын томоохон доголдол зэргийг багтаасан асуудлуудыг засаглал хариуцсан этгээдүүдэд мэдэгддэг.

Бусад зүйл

Энэхүү тайланг өөр ямар нэгэн зорилгоор биш, Монгол Улсын “Компанийн тухай хууль”-ийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн захиалгаар аудитыг гүйцэтгэн, Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан гаргалаа. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

П.БАЯРМАА
Гүйцэтгэх захирал

ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК
Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

Улаанбаатар хот, Монгол улс
Огноо: 2022 оны 3 дугаар сарын 14

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛ

	Тодруулга	2020 онд	2021 онд
		(төгрөгөөр)	(төгрөгөөр)
Даатгалын үйл ажиллагаа			
Даатгалын хураамжийн нийт орлого	5	33,224,744,322	35,614,682,559
Даатгалын хураамжийн буцаалт (-)	5	(1,599,998,199)	(1,217,596,438)
Давхар даатгалын хураамжийн зардал (-)	5	(15,220,697,315)	(15,730,123,355)
Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	5	16,404,048,808	18,666,962,766
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт (+, -)	5	8,537,039,518	(3,573,794,005)
Хойшлуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт (+,-)	5	(9,140,560,166)	3,221,319,464
Орлогод тооцсон хураамж	5	17,007,569,456	19,019,437,307
Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	6	7,862,275,196	8,150,304,062
Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр (+)	6	640,961,516	1,132,089,182
Буруутай этгээдээс авах нөхөн төлбөр (+)	6	57,144,178	161,533,403
Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	6	7,164,169,502	6,856,681,478
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн өөрчлөлт (+, -)	6	985,026,403	302,849,461
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт (+, -)	6	(634,774,134)	457,609,484
Учирч болзошгүй хохирлын нөөцийн сангийн өөрчлөлт (+,-)	6	842,617,584	318,044,069
Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	6	8,357,039,354	7,935,184,491
Даатгалын гэрээний зардал (-)	7	(1,541,835,730)	(1,858,376,263)
Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого (+)	8	127,739,695	207,256,940
Хөрөнгө оруулалтын орлого (+)	9	4,788,911,770	5,009,598,756
Даатгалын үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)		12,025,345,837	14,442,732,250
Эрхийн шимтгэлийн орлого (+)	10	29,564,589	10,389,588
Бусад орлого (+)	11	344,952,809	97,129,488
Ерөнхий ба удирдлагын зардал (-)	12	(6,600,522,936)	(7,269,853,263)
Борлуулалт, маркетингийн зардал (-)	12	(940,020,591)	(937,145,506)
Санхүүгийн зардал (-)	13	(254,691,450)	(100,294,497)
Бусад зардал (-)	14	(417,553,854)	(40,094,152)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз) (+, -)	15	824,659,685	80,098,800
Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз) (+, -)	16	0	18,838,942
Бусад ашиг (алдагдал)		(7,013,611,748)	(8,140,930,600)
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)		5,011,734,089	6,301,801,651
Орлогын татварын зардал	17	477,665,930	693,810,729
Татварын дараах ашиг (алдагдал)		4,534,068,159	5,607,990,921
Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал) (+,-)		0	0
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		4,534,068,159	5,607,990,921
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү		0	0
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл		(76,052,176)	1,334,439,928
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		0	0
Бусад		0	0
Орлогын нийт дүн		4,458,015,983	6,942,430,849
Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)			

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31 -НИЙ ӨДРӨӨРХ

	Тодруулга	2020.12.31 (төгрөгөөр)	2021.12.31 (төгрөгөөр)
ХӨРӨНГӨ			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө			
Бэлэн мөнгө	18	2,652,209	3,867,629
Харилцахад байгаа мөнгө	18	2,227,681,692	3,683,532,762
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дүн		2,230,333,901	3,687,400,392
Даатгалын авлага			
Даатгалын хураамжийн авлага	19	5,047,245,855	6,830,235,147
Буруутай этгээдээс авах авлага	19	165,558,658	146,689,341
Давхар даатгалаас авах авлага	19	43,970,188	529,155,504
Даатгалын авлагын дүн		5,256,774,700	7,506,079,992
Бусад санхүүгийн хөрөнгө			
Бусад авлага	20	376,268,646	41,692,213
Бусад санхүүгийн хөрөнгийн дүн		376,268,646	41,692,213
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө			
НДШ авлага, бусад татварын авлага	21	3,315,348	396,664
Бараа материал	22	37,363,639	142,781,949
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	23	519,920,011	746,569,342
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгийн дүн		560,598,998	889,747,955
Хөрөнгө оруулалт			
Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	24	24,819,086,976	8,672,140,406
Үнэт цаас	25	6,536,362,519	25,918,076,508
Хөрөнгө оруулалтын дүн		31,355,449,496	34,590,216,914
Даатгалын хөрөнгө			
Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	26	12,264,733,685	9,043,414,221
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг	26	767,863,598	310,254,114
Даатгалын орлогын хойшлогдсон шимтгэлийн зардал	26	716,141,226	996,001,397
Даатгалын хөрөнгийн дүн		13,748,738,509	10,349,669,733
Үндсэн хөрөнгө /Цэвэр/	27	1,483,514,649	1,300,408,836
Биет бус хөрөнгө /Цэвэр/	28	144,057,422	261,972,444
Үндсэн хөрөнгийн дүн		1,627,572,071	1,562,381,280
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН		55,155,736,321	58,627,188,479

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын саллигүй хэсэг болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН /үргэлжлэл/

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ

	Тодруулга	2020.12.31 (төгрөгөөр)	2021.12.31 (төгрөгөөр)
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ			
ӨР ТӨЛБӨР			
Даатгалын өглөг			
Даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг	29	25,703,679	132,929,788
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг	29	88,720,829	212,901,117
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	29	2,799,160,785	3,747,174,793
Даатгалын өглөгийн дүн	29	2,913,585,293	4,093,005,698
Бусад санхүүгийн өр төлбөр			
Санхүүгийн түрээсийн өр төлбөр	30	0	193,672,222
Ногдол ашгийн өглөг	31	19,073,518	19,073,518
Бусад санхүүгийн өр төлбөрийн дүн		19,073,518	212,745,740
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр			
Цалингийн өглөг	32	289,088,812	169,500,000
НДШ-ийн өглөг	32	10,372,687	1,359,419
ААНОАТатварын өглөг	33	121,133,795	130,670,048
ХХОАТатварын өглөг	33	0	96,046,882
Урьдчилж орсон орлого	34	331,502,845	773,307,088
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	34	1,023,945,776	552,520,692
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөрийн дүн		1,776,043,916	1,723,404,129
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц	35	21,371,085,493	17,797,291,488
Нөхөн төлбөрийн нөөц сан			
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	36	2,489,888,288	2,062,732,279
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	36	1,640,011,855	2,370,017,324
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	36	1,035,567,204	1,353,611,273
Тусгай нөөц сан	36	1,256,290,011	1,256,290,011
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн дүн	36	6,421,757,358	7,042,650,888
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН		32,501,545,579	30,869,097,943
ЭЗДИЙН ӨМЧ			
Эзэмшигчдийн өмч	37	6,243,016,000	6,243,016,000
Нэмж төлөгдсөн капитал	38	4,441,895,708	4,441,895,708
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	39	(147,148,582)	1,187,291,346
Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал	40	12,116,427,616	15,885,887,480
ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН		22,654,190,743	27,758,090,535
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН		55,155,736,321	58,627,188,479

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын саллигүй хэсэг болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛ

(төгрөгөөр)	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016,000	4,441,895,708	(71,096,406)	10,115,433,874	20,729,249,177
Залруулсан үлдэгдэл					
Залруулсан үлдэгдэл	6,243,016,000	4,441,895,708	(71,096,406)	10,115,433,874	20,729,249,177
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				4,534,068,159	4,534,068,159
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			(125,709,321)		(125,709,321)
Өмчид гарсан өөрчлөлт				(35,868,016)	(35,868,018)
Зарласан ногдол ашиг				(2,497,206,400)	(2,497,206,400)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн			49,657,145		49,657,145
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016,000	4,441,895,708	(147,148,582)	12,116,427,616	22,654,190,743
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга				34,373,742	34,373,742
Залруулсан үлдэгдэл	6,243,016,000	4,441,895,708	(147,148,582)	12,150,801,358	22,688,564,484
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				5,607,990,921	5,607,990,921
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			1,334,439,928		1,334,439,928
Өмчид гарсан өөрчлөлт					
Зарласан ногдол ашиг				(1,872,904,800)	(1,872,904,800)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн					
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016,000	4,441,895,708	1,187,291,346	15,885,887,480	27,758,090,535

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛ

	2020 (төгрөгөөр)	2021 (төгрөгөөр)
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	33,191,584,116	34,958,697,834
Даатгалын хураамжийн орлого	31,390,135,053	32,595,227,512
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	929,033,649	616,820,193
Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	1,421,100	
Бусад мөнгөн орлого	870,994,314	1,746,650,129
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	29,935,749,548	32,236,558,544
Ажиллагчдад төлсөн	3,438,296,291	3,434,664,004
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	361,600,000	885,080,000
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	35,764,000	346,474,243
Ашиглалтын зардалд төлсөн	20,878,942	92,355,551
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	13,976,367,804	13,495,174,411
Нөхөн төлбөрт төлсөн	7,505,806,578	8,170,210,060
Үүнээс: Сайн дурын даатгалын	7,066,336,239	7,248,406,998
Албан журмын даатгалын	439,470,339	921,803,062
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	179,476,496	347,228,672
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	835,086,096	903,026,514
Даатгалын хохирол үнэлэгчид төлсөн төлбөр	2,830,000	
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	51,031,064	76,550,879
Хүүний төлбөрт төлсөн	254,691,450	
Татварын байгууллагад төлсөн	779,584,927	1,384,055,806
Даатгалын төлбөрт төлсөн	238,224	2,931,660
Бусад мөнгөн зарлага	2,494,097,677	3,098,806,744
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	3,255,834,567	2,722,139,290
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	44,946,332,449	69,901,733,199
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	42,558,794,061	65,696,053,967
Хүлээн авсан хүүний орлого	2,287,227,601	4,105,490,150
Хүлээн авсан ногдол ашиг	100,310,786	100,189,082
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	44,498,685,845	69,266,452,358
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	459,822,777	398,412,681
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	265,812,696	110,782,751
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	43,773,050,371	68,757,256,926
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	447,646,604	635,280,841
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	5,119,684,549	(52,075)
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	5,100,000,000	
Валютын ханшийн зөрүү	19,684,549	(52,075)
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	7,496,969,003	1,900,301,565
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	5,100,000,000	
Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	153,622,114	203,974,269
Төлсөн ногдол ашиг	2,243,346,889	1,696,327,296
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(2,377,284,454)	(1,900,353,640)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,326,196,718	1,457,066,491
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	904,137,183	2,230,333,901
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,230,333,901	3,687,400,392

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

---

1. КОМПАНИЙН ТАЛААРХ ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

“Мандал Даатгал” ХК нь 2011 оны 4 дүгээр сарын 26-ны өдөр Монгол улсад үүсгэн байгуулагдаж Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлөө авсан.

2018 оны 9 дүгээр сарын 25 -ны өдрийн байдлаар Мандал Даатгал ХК нь нийт 6,2 сая ширхэг энгийн хувьцааг эргэлтэнд гаргасан нь бүрэн эргэлтэнд байна. 2018 оны 9 дүгээр сард Мандал Даатгал ХК нь халаасны 1,2 сая ширхэг энгийн хувьцааг болон “Юу Эм Си Капитал” ХХК -ийн эзэмшлийн 0,3 сая ширхэг энгийн хувьцааны хамтаар, компанийн нийт энгийн хувьцааны 25 хувийг эзлэх хувьцааг олон нийтэд санал болгож, үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжаалснаар, 2018 оны 9 дүгээр сарын 21-ний өдөр Хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжин, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газарт бүртгүүлсэн байна.

Одоогоор компанийн эргэлтэнд байгаа нийт энгийн хувьцааны эзэмшил дараах байдалтай байна. Үүнд:

- Голомт Файнэншл Групп ХХК - 40.85%
- Юу Эм Си Капитал ХХК - 37.46%
- Ган Ворлд Вайд Инвестмент ХХК - 4.14%
- Олон нийт - 17.55%

“Мандал Даатгал” ХК нь 2020 онд Олон улсын үнэлгээний “AM Best” агентлагаас санхүүгийн чадавхи болон зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээ авсан анхны Монгол компани болсон ба 2021 онд “AM Best” агентлагаар үнэлгээгээ дахин баталгаажуулж, ерөнхий санхүүгийн чадавхи нь “В”, урт хугацааны зээлжих зэрэглэл “ВВ+” гэж тус тус үнэлэгдсэн бөгөөд цаашдын төлөв нь “Тогтвортой” хэмээн үнэлэгджээ.

“Мандал Даатгал” ХК нь 2021 оны байдлаар ердийн даатгалын 15 хэлбэрээр бүтээгдэхүүн гарган, даатгалын үйл ажиллагаагаа эрхэлж, Өмнөговь, Дархан-Уул болон Орхон аймгуудад салбар төлөөлөгчийн газартайгаар ажиллаж байна.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

---

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГО

2.1 ТАЙЛАН БЭЛТГЭХ ҮНДЭСЛЭЛ

Нийцтэй байдлын мэдэгдэл

Эдгээр санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл (“НББОУСЗ”)-өөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (“СТОУС”) –д нийцүүлэн 2020 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн Сангийн сайдын 132 тоот тушаалаар батлагдсан “Даатгалын компаниудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн маягт, тодруулга, аргачлалын дагуу бэлтгэсэн.

Санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс баталсан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС), Монгол улсад мөрдөгдөж буй Нягтлан Бодох Бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомжийн дагуу түүхэн өртгийн зарчмаар бэлтгэсэн. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд Монгол төгрөгөөр тайлагнасан.

Хэмжилтийн суурь

Санхүүгийн тайлангууд нь бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн үүсмэл санхүүгийн хэрэгслүүд, борлуулахад бэлэн санхүүгийн хөрөнгүүд, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө, үнэт металл болон үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ болон хөрөнгө оруулалтаас бусад зүйлсийн хувьд нягтлан бодох бүртгэлийн түүхэн өртөгт суурилан бэлтгэгдсэн.

Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Санхүүгийн тайлангууд нь тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан бэлтгэгдсэн. Байгууллагын тасралтгүй үйл ажиллагаанд эргэлзээ үүсгэх томоохон үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой тодорхойгүй байдал байхгүй байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн томоохон тооцоолол ба үнэлгээний хэрэглээ

Санхүүгийн тайланг СТОУС-ын дагуу бэлтгэх нь удирдлагаас нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэглээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зардлын тайлагнасан дүнд нөлөөлөх үнэлгээ, таамаглал, тооцоолол хийхийг шаарддаг. Бодит үр дүн нь эдгээр тооцооллоос ялгаатай байж болно.

Үнэлгээ тооцоолол болон гол чухал таамаглалууд нь байнга шалгагдаж байдаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг тухайн өөрчлөлт хийгдсэн болон ирээдүйд нөлөөлөх тайлант үеүүдэд нь хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн тайланд тусгагдсан тоон үзүүлэлтүүдэд материаллаг нөлөө үзүүлэхээр нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын хэрэглээ, тооцооллын эргэлзээтэй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайлангийн толилуулга

Компани нь санхүүгийн байдлын тайлангийн зүйлсийг хөрвөх чадварынх нь дарааллаар толилуулсан.

Зөвхөн хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг цэвэршүүлэх хуулиар олгогдсон эрхтэй, тооцоог цэвэр дүнгээр нь барагдуулах, эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг барагдуулах ажлыг нэгэн зэрэг хийхээр зэхэж байгаа л бол санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн, цэвэр дүнгээр санхүүгийн байдлын тайланд толилуулна. Нягтлан бодох бүртгэлийн аливаа нэг стандарт эсвэл тайлбараар шаардсан эсвэл зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусгайлан тодруулсанчлан орлого, зарлагыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд цэвэршүүлэн тайлагнаж болохгүй.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.2 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ БОДЛОГУУД

Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэл

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэгдсэн мөнгөн бус зүйлсээс бусад мөнгөн зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдал багтаана.

Төгрөгийн нэгж ам доллартай харьцах ханш 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 2,849.51 төгрөг 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 2,848.80 төгрөг байв.

Санхүүгийн хэрэглүүр

Компани нь СТОУС 17-г 2022 оны 01 сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхлэхтэй холбоотой СТОУС 9-өөс түр чөлөөлөгдөх ба СТОУС 17 хэрэгжүүлэх хүртэл НББОУС 39-ийг мөрдөнө.

(i) Хүлээн зөвшөөрөх өдөр

Бүх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрүүдийг анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө арилжаа хийсэн өдөр буюу Компани тухайн хэрэглүүрийн гэрээний нэг тал болсон өдөр хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд “хэвийн нөхцөлтэй арилжаа” буюу санхүүгийн хөрөнгө худалдан авах, худалдахад холбогдох хөрөнгийг зах зээлийн журам, хэлцлээр тогтоосон хугацаанд зайлшгүй шилжүүлэхийг шаарддаг арилжаа орно.

(ii) Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн ангилал, анхны хүлээн зөвшөөрөлт болон дараа үеийн хэмжилт

Санхүүгийн хэрэглүүрийг анх бодит үнэ цэнээр буюу өгсөн (хөрөнгийн хувьд) эсвэл хүлээн авсан (өр төлбөрийн хувьд) төлбөрийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Санхүүгийн хэрэглүүрийн анхдагч хэмжилтэд бодит үнэ цэнэ нь орлого, зардлын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрөөс бусад тохиолдолд ажил гүйлгээний өртгийг оруулна. Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дахь гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгө ба бүх бодит эрсдэл, шагнал шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл зөвшөөрнө. Санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулсан, чөлөөлсөн, хүчингүй болгосон эсвэл хугацаа дууссан үед нь үл хүлээн зөвшөөрнө.

НББОУС 39 ангиллын дагуу Компанийн санхүүгийн хөрөнгө нь зөвхөн зээл болон авлага, харин санхүүгийн өр төлбөр нь зөвхөн баталгаажсан бонд болон зээлээр авсан санхүүжилтээс бүрдэнэ.

Дараа үеийн хэмжилтийн зорилгоор хейджийн хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хөрөнгө анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр дараах категорит хуваагдана.

- Зээл ба авлага
- Ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө
- Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө
- Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших санхүүгийн хөрөнгө

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

(ii) Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн ангилал, анхны хүлээн зөвшөөрөлт болон дараа үеийн хэмжилт

Санхүүгийн хөрөнгүүд хэрэглүүрийн шинж чанар, зорилтоос шалтгаалан анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр өөр өөр ангилалд ордог. Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал нь түүний хэмжилт, санхүүгийн хэрэглүүрийн үр дүнд бий болсон орлого, зарлагыг ашиг, алдагдлаар эсвэл шууд бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөх эсэхэд чухал хамааралтай.

Компани санхүүгийн хөрөнгөө төлбөр тооцоо хийх өдрийн бүртгэлээр хүлээн зөвшөөрдөг. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан эсэх талаарх үнэлгээг ядаж тайлант хугацааны эцэс бүрт хийнэ. Бусад зардалд толилуулсан даатгалын авлагын үнэ цэнийн бууралтаас бусад ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгөтэй холбоотой бүх орлого, зардлыг санхүүгийн зардал, санхүүгийн орлого эсвэл бусад санхүүгийн зүйлсэд толилуулна.

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт даатгалын ба бусад өглөг орно.

(iii) Зээл ба авлага

Зээл болон авлага нь идэвхитэй зах зээл дээр бүртгэлгүй, тогтмол эсвэл тодорхойлох боломжтой төлбөрүүдтэй дараахаас бусад үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө юм:

- Компани нэн даруй эсвэл ойрын хугацаанд борлуулах хандлагатай байгаа ба Компани анх хүлээн зөвшөөрөхдөө “Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого, зардлын дансанд бүртгэгдэх” гэж ангилсан санхүүгийн хэрэглүүрүүд;
- Компани анх хүлээн зөвшөөрөхдөө “Борлуулахад бэлэн” гэж ангилсан санхүүгийн хэрэглүүрүүд;
- Компани зээлийн үнэ цэнийн бууралтын улмаас биш өөр бусад шалтгааны улмаас анх оруулсан хөрөнгөө нийт дүнгээр нь эргүүлэн олж авч чадахгүй болсон санхүүгийн хэрэглүүрүүд.

Зээл ба авлагад даатгалын ба бусад авлага, гар дээрх бэлэн мөнгө болон банкин дахь мөнгө багтана. Анх хэмжээний дараа авлагыг үр ашигт хүүний аргыг хэрэглэн хорогдуулсан өртгөөс үнэ цэнэ бууралтын санг хассан дүнгээр бүртгэнэ. Хорогдуулсан өртгийг үр ашигт хүүний салшгүй хэсэг болох худалдан авалтын урамшуулал, хөнгөлөлт болон шимтгэлийг оролцуулан тооцно. Хорогдуулалт нь орлогын тайлангийн "Хүүний орлого"-д багтана. Уг хөрөнгө оруулалтын үнэ цэнийн бууралтаас үүссэн алдагдлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Зээл ба зээлээр авсан эх үүсвэр

Зээлийг түүнтэй холбоотой гаргалтын зардлын цэвэр дүн буюу бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг тухайн зээллэгийг эзэмшигчээс авснаас бусад тохиолдолд ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Тийм тохиолдолд бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг өмчид нэмэлт капиталгаар хүлээн зөвшөөрнө. Анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараагаар зээл ба зээллэг нь өртөг болон үр ашигт хүүгийн сууриарх зээллэгийн хугацааны турш ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн төлөх үеийн үнийн зөрүүний хамт хорогдлын өртгөөр илэрхийлэгдэнэ. Хөрөнгийн нэг хэсэг болгон капиталжуулсан бэлтгэл шаардлагатай хөрөнгийн худалдан авалт, барилга эсвэл үйлдвэрлэлд шууд холбоотой зээлийн өртгөөс бусад зээллэгтэй холбоотой үүссэн хүү болон бусад зардлыг санхүүгийн зардлын хэсгээр хүлээн зөвшөөрнө. Зээл болон зээлээр авсан эх үүсвэрийг үр ашигт хорогдуулгын аргыг ашиглан хорогдуулна.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

(iv) Санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн үл хүлээн зөвшөөрөлт

(a) Санхүүгийн хөрөнгө

Дараах тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг (хэрэглэх боломжтой бол, санхүүгийн хөрөнгийн хэсгийг эсвэл хоорондоо төсөөтэй нэг бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүдийн хэсгийг) үл хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Тухайн хөрөнгөөс мөнгөн урсгал хүлээн авах эрх нь дууссан, эсвэл
- Компани тухайн хөрөнгөөс мөнгөн урсгал хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл "дамжуулан өнгөрөөх" хэлцлийн дагуу хүлээн авсан мөнгөө нийт дүнгээр нь удаан хугацаагаар саатуулалгүйгээр гуравдагч талд төлөх үүрэг хүлээсэн, эсвэл
- Компани хөрөнгийн бараг бүх эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлсэн, эсвэл
- Компани тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлээгүй боловч хөрөнгийн хяналтыг шилжүүлсэн.

Компани хөрөнгөөс мөнгө хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл "дамжуулан өнгөрөөх" хэлцэл хийсэн боловч хөрөнгөтэй холбоотой ихэнх эрсдэл, өгөөж болон хяналтыг шилжүүлээгүй тохиолдолд хөрөнгийг Компанийн уг хөрөнгөд үргэлжлүүлэн оролцсоор байх хэмжээгээр нь хүлээн зөвшөөрнө. Энэ тохиолдолд Компани холбогдох өр төлбөрийг мөн хүлээн зөвшөөрнө. Шилжүүлсэн хөрөнгө ба холбогдох өр төлбөр Компанийн хадгалж үлдсэн эрх, үүргийг тусган харуулсан сууриар хэмжинэ. Энэхүү үргэлжилсэн оролцоо нь шилжүүлсэн хөрөнгийн баталгаа хэлбэртэй байвал оролцоог тус хөрөнгийн анхны бүртгэлийн дүн ба Компанийн төлөх шаардлагатай болох хамгийн их дүнгийн аль багаар хэмжинэ.

(б) Санхүүгийн өр төлбөр

Санхүүгийн өр төлбөрийг төлөхөөс чөлөөлөгдсөн, өр төлбөр цуцлагдсан эсвэл хугацаа нь дууссан бол үл хүлээн зөвшөөрдөг.

Хэрэв одоо байгаа санхүүгийн өр төлбөрийн зээлдүүлэгч нь хэвээрээ боловч ялгаатай нөхцөлтэй зээлийн гэрээгээр сольсон эсвэл одоо байгаа зээлийн нөхцөл эрс өөрчлөгдсөн бол эдгээр өөрчлөлт шинэчлэлтийг анхны санхүүгийн өр төлбөрийн үл хүлээн зөвшөөрөлт ба шинэ өр төлбөрийн хүлээн зөвшөөрөлт гэж үзнэ. Анхны санхүүгийн өр төлбөрийн бүртгэлийн дүн ба төлсөн дүн хоёрын зөрүүг ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

(v) Бодит үнэ цэнийн тодорхойлолт

Бодит үнэ цэнэ гэдэг нь хэмжилт хийсэн өдрийн зах зээлд оролцогчдын хооронд хийсэн дэс дараалалтай гүйлгээний үр дүнд хөрөнгө борлуулснаас орж ирэх мөнгөн дүн болон өр төлбөрт шилжүүлсэн мөнгөн дүн юм. Бодит үнэ цэнийн хэмжилт нь хөрөнгийг борлуулсан эсвэл өр төлбөрийг шилжүүлсэн гүйлгээ нь дараах зах зээлийн аль нэгэнд хийгдсэн гэж үзнэ. Үүнд:

- Хөрөнгө ба өр төлбөрийн үндсэн зах зээлд, эсвэл
- Үндсэн зах зээл байхгүй тохиолдолд, хөрөнгө ба өр төлбөрийн хувьд хамгийн ашигтай зах зээлд

Үндсэн болон хамгийн ашигтай зах зээл нь Компанийн хувьд оролцож болохуйц зах зээлүүд байх ёстой. Хөрөнгө ба өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан үнэ нь зах зээлд оролцогчид нь хөрөнгө ба өр төлбөрийн эдийн засгийн хамгийн өндөр үр өгөөжийг хүртэнэ гэсэн төсөөлөл дээр үндэслэдэг.

Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилтийг, тухайн зах зээлд оролцогч тал нь хөрөнгийг ашигласнаар хамгийн өндөр эдийн засгийн үр өгөөжийг хүртэж чадаж байх эсвэл уг хөрөнгийг борлуулснаар худалдан авсан талд уг хөрөнгийг ашигласнаар хамгийн өндөр эдийн засгийн үр өгөөжийг өгч байх, нөхцөлд тооцно.

Компани нь бодит үнэ цэнэ тооцоход шаардлагатай мэдээллүүд нь хангалттай олдоцтой үед үнэлгээний техникүүдийг хэрэглэх нь тохиромжтой байдаг ба ажиглагдахуйц өгөгдлийн хэрэглээг нэмэгдүүлж, үл ажиглагдахуйц өгөгдлийн хэрэглээг хамгийн бага түвшинд байлгадаг.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

(v) Бодит үнэ цэнийн тодорхойлолт

Бодит үнэ цэнээрээ хэмжигдэж, санхүүгийн тайланд тайлагнаж байгаа бүх хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох, толилуулахдаа дараах түвшнийг хэрэглэдэг.

Түвшин 1 - хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй (залруулаагүй), идэвхитэй зах зээл дээрх үнэ,

Түвшин 2 - бүртгэсэн бодит үнэ цэнэд томоохон нөлөө үзүүлэх бүх өгөгдлүүдийг нь шууд болон шууд бусаар ажиглах боломжтой бусад техникүүд,

Түвшин 3 - бүртгэлд бүртгэгдсэн бодит үнэ цэнэд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг, зах зээл дээр ажиглагдааг мэдээлэл ашигладаггүй аргачлалууд.

Тайлант хугацааны эцэс бүрт Компани нь санхүүгийн тайландаа тайлагнасан хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд түвшин хооронд хөдөлгөөн гарсан эсэхийг дахин нягталж үздэг (бодит үнэ цэнийн хэмжилтэнд нөлөөлөхүйц хамгийн бага түвшний өгөгдөлд үндэслэн).

(vi) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Компани нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүд нь үнэ цэнийн бууралтад орсныг нотлох бодит нотолгоо байгаа эсэхийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр үнэлж үзнэ. Хэрэв хөрөнгийг анхлан хүлээн зөвшөөрсний дараа нэг буюу түүнээс олон тооны "Алдагдлын тохиолдол"-ын улмаас үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо бий болсон ба уг "Алдагдлын тохиолдол" нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийн ойролцоолон тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд нөлөөлж байгаа үед санхүүгийн хөрөнгийг эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийг үнэ цэнийн бууралтад орсон гэж үзнэ.

Үнэ цэнийн бууралтын нотолгоонд зээлдэгч эсвэл бүлэг зээлдэгчид нь санхүүгийн томоохон хүндрэлд орсон, зээлийн хүү болон үндсэн төлбөр зөрчилд орсон, дампуурал эсвэл санхүүгийн өөр бусад дахин зохион байгуулалтанд орох магадлалтай болсон, зөрчилтэй холбоотой эдийн засгийн нөхцөл байдалд гарсан өөрчлөлт гэх мэт тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд хэмжиж болохуйц бууралт байгааг харуулсан бодит өгөгдөл бий болох зэрэг орно.

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүд

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд Компани эхлээд дангаараа чухал ач холбогдолтой санхүүгийн хөрөнгө тус бүрийн хувьд үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо байгаа эсэхийг нэг бүрчлэн (тусгайлан), дараа нь дангаараа чухал ач холбогдолгүй санхүүгийн хөрөнгийг нийлүүлэн (бүлгээр нь) үнэлнэ. Хэрэв Компани нь нэг бүрчлэн үнэлэгдсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнэлгээний хувьд (чухал ач холбогдолтой, холбогдолгүй эсэхийг үл харгалзан) үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо байхгүй гэж үзвэл ойролцоо зээлийн эрсдэлийн шинж чанар бүхий санхүүгийн хөрөнгийн бүлэгт оруулан үнэ цэнийн бууралтыг нь нэгдсэн байдлаар үнэлдэг. Үнэ цэнийн бууралтын нэг бүрчилсэн үнэлгээ хийгдсэн, үнэ цэнийн бууралтын алдагдал нь хүлээн зөвшөөрөгдсөн, эсвэл үргэлжилж буй хөрөнгийг бүлгийн үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээнд оруулахгүй.

Хэрэв үнэ цэнийн буурсан талаарх бодит нотолгоо байгаа бол үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хөрөнгийн дансны үнэ болон ирээдүйн тооцсон мөнгөн урсгалын (тохиолдоогүй байгаа ирээдүйн, хүлээгдэж буй үнэ цэнийн бууралтын гарзыг оруулахгүй) өнөөгийн үнэ цэнийн зөрүүгээр хэмжинэ.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

(vi) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүд (үргэлжлэл)

Хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг эрсдэлийн сангийн дансаар бууруулах ба алдагдлын дүнг нэгтгэсэн ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө. Бүртгэлийн бууруулсан дүн дээр хүүний орлогыг үргэлжлүүлэн хуримтлуулахдаа үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих зорилгоор ирээдүйн мөнгөн урсгалыг бууруулахад ашигласан хүүний хувиар тооцон хуримтлуулна. Цаашид эргэн төлөгдөх ямар нэг бодит чиг хандлага байхгүй байгаа, бүх барьцаа хөрөнгийг борлуулсан эсвэл Компанид шилжүүлсэн үед, зээлийг холбогдох зээлийн эрсдэлийн сангийн хамт данснаас хасна. Хэрэв дараагийн тайлант хугацаанд үнэ цэнийн бууралтыг хүлээн зөвшөөрсний дараах үйл явдлын улмаас тооцоолсон үнэ цэнийн бууралтын алдагдал өсөж эсвэл буурвал, сангийн дансыг залруулах замаар өмнө хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтыг өсгөж эсвэл бууруулна. Өмнөх жилүүдэд данснаас хассан хөрөнгө дараа нь эргэн төлөгдвөл эргэн төлөгдсөн дүнг нэгтгэсэн ашиг, алдагдлын тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.

Орж ирнэ гэж тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийг санхүүгийн хөрөнгийн анхны, үр ашигт хүүний хувиар бууруулан тооцдог. Зээлийн хүүний хувь нь хувьсах нөхцөлтэй бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих хөнгөлөлтийн хувь нь дахин ангилсан өдрөөрх өнөөгийн үр ашигт хүүний хувьтай тэнцүү байна.

Барьцаатай санхүүгийн хөрөнгийн ирээдүйд орж ирэхээр тооцоолсон мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийн тооцоо нь барьцааг хураан авах боломжтой эсэхээс үл хамааран тус барьцааг хураан авч, албадан борлуулахад гарах зардлыг хассаны дараах мөнгөн урсгалыг харуулдаг.

Үнэ цэнийн бууралтыг багцын үнэлгээг хийхдээ санхүүгийн хөрөнгийн төрөл, хамаарах салбар, газарзүйн байрлал, барьцаа хөрөнгийн төрөл, хугацаа хэтрэлтийн байдал болон бусад гол хүчин зүйлс зэрэг зээлийн эрсдэлийн шинж чанаруудыг харгалзан үзсэн Компанийн дотооддоо хэрэглэдэг зээллэгийн ангиллын систем дээр үндэслэн санхүүгийн хөрөнгийг бүлэглэнэ. Компани нь багцын үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээг тооцохдоо эрсдэлийн бүлэг тус бүрийн түүхэн алдагдалд суурилсан. Өнөө үед үгүй болсон түүхэн нөхцөл байдлын нөлөөг арилгах, түүхэн алдагдлын суурилж буй жилүүдэд хамааралгүй өнөөгийн нөхцөл байдлын нөлөөг харуулах үүднээс түүхэн алдагдлын мэдээнд өнөө үед ажиглагдахуйц өгөгдлүүдэд үндэслэн тохиргоо хийнэ.

Ирээдүйд орж ирэх мөнгөн урсгалын өөрчлөлтийн тооцоолол нь жил жилийн ажиглаж болохуйц холбогдох өгөгдлүүдийн өөрчлөлтүүдийг тусгасан. (Үүнд: ажилгүйдлийн түвшин, эд хөрөнгийн үнэ, өргөн хэрэглээний барааны үнэ, төлбөрийн чадавхи, алдагдлыг илэрхийлэх хүчин зүйлс бүлгээр болон ач холбогдлоор нь). Ирээдүйд орж ирэх мөнгөн урсгалыг тооцоолоход ашигласан аргачлал, таамаглалуудыг тооцоолсон алдагдал, бодитоор хүлээсэн алдагдлын хоорондын зөрүүг багасгах зорилгоор тогтмол хянана.

(vii) Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг цэвэршүүлэх

Зөвхөн хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг цэвэршүүлэх хуулиар олгогдсон эрхтэй, тооцоог цэвэр дүнгээр нь барагдуулах, эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг нь барагдуулах ажлыг нэгэн зэрэг хийхээр зэхэж байгаа бол санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн, цэвэр дүнгээр нь тайлан тэнцэлд толилуулах эрхтэй. Мастер цэвэршүүлэлт гэрээнүүдийн хувьд энэ нь хэрэгждэггүй ба холбогдох хөрөнгө болон өр төлбөрийг нийт дүнгээр нь санхүүгийн байдлын тайланд тус тусад нь толилуулдаг.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компанийн бэлэн мөнгө ба банкин дахь дансдын үлдэгдэл нь гар дээрх бэлэн мөнгө, банкин дахь дансдад болон замд яваа бэлэн мөнгөнөөс бүрдэнэ.

Даатгалын авлага

Даатгалын авлага нь даатгалын бүтээгдэхүүн борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлснээс үүссэн бусдаас авахаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн нэхэмжлэх дүн байна. Үүнд: даатгалын хураамжийн авлага, буруутай этгээдээс авах авлага, давхар даатгагчаас авах авлага хамаарна.

Сангийн сайдын 2020 оны 132 тоот тушаалаар баталсан Даатгалын компанид мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын 3.2 Даатгалын авлага хэсэгт “Үнэ цэнийн бууралтыг тооцох СТОУС-д нийцэх аргачлалыг компани дотооддоо боловсруулж, мөрдөж болно” гэж заасны дагуу авлагын шууд аргыг ашигладаг. Өөрөөр хэлбэл авлага төлөгдөх найдваргүй гэдэг нь тогтоогдсон үед авлагыг данснаас хасдаг.

Худалдааны болон бусад авлага

Бэлэн мөнгө хүлээн авах гэрээт эрх үүсэх буюу өөр нэг аж ахуйн нэгжээс санхүүгийн хөрөнгийг авах эрх үүссэн тохиолдолд худалдааны болон бусад авлагуудыг эхэндээ өртгөөр нь бүртгэдэг. Дараа үеүдэд худалдааны болон бусад авлага нь найдваргүй авлагын нөөцийг хассан цэвэр боломжит үнэ цэнээрээ тусгагддаг.

Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө нь түүхэн өртгөөс элэгдлийг хассан дүнгээр илэрхийлэгдэнэ. Түүхэн өртөгт тухайн хөрөнгийг худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлууд болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад шаардлагатай гарсан зардлуудыг хамааруулан бүртгэнэ.

Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгүүд нь компьютер дагалдах хэрэгслийн адил бүртгэгдэнэ. Ажил үйлчилгээний үйлдвэрлэл, нийлүүлэлтийн зорилгоор ашиглаж буй үндсэн хөрөнгүүдийг санхүүгийн тайланд дахин үнэлгээ хийсэн өдрөөрх дүнгээс дараа үеийн хуримтлагдан элэгдсэн болон дараа үеийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхэлнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.

Биет хөрөнгийн ангилал	Санхүүгийн тайлангаар	Татварын тайдангаар
Автомашин	5 жил	10 жил
Тавилга, эд хогшил	10 жил	10 жил
Бусад	10 жил	10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	2 жил	2 жил

Ашиглах эрхийн хөрөнгийн ашиглах хугацааг тодорхойлохдоо гэрээний нөхцөл эсвэл өмчлөлд байгаа ижил төстэй хөрөнгийн ашиглах хугацааны аль багаар тогтооно. Материаллаг дүнтэй үлдэх өртөг тооцоолол болон хөрөнгийн ашиглах хугацааны тооцооллыг багадаа жилд нэг удаа шинэчлэнэ.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Биет бус хөрөнгө

Дотооддоо хөгжүүлсэн программ хангамж

Мэдээлэл технологийн, харилцаа холбооны системийн зорилгоор шинээр хөгжүүлж буй программ хангамжийн судалгааны зардлыг гарсан үед нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Хөгжүүлэлтийн үе шатанд гарсан зардлыг дараах шаардлагыг ханаж байгаа тохиолдолд биет бус хөрөнгөд хуримтлуулан бүртгэнэ. Үүнд:

- Хөгжүүлэлтийн зардлыг бодитоор хэмжиж болох
- Төслийн техникийн болон арилжааны үр дүн амжилттай болох нь тодорхой
- Компани нь тухайн төслийг хэрэгжүүлж дуусгахад шаардлагатай хангалттай нөөцтэй
- Тухайн программыг ашиглах эсвэл борлуулах боломжтой
- Тухайн программыг ирээдүйн эдийн засгийн өгөөж ирэх нь тодорхой

Дээрх капиталжуулалтын шаардлагыг хангаагүй зардлууд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрөгдөнө. Холбогдох зардлуудад программ хөгжүүлэхтэй холбоотой гарсан ажилчдын зардал, зээлийн өртөг болон нэмэгдэл зардлууд нь хөгжүүлэлтэд хамаарах хэмжээгээр хуваарилагдана.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах хугацаа нь тодорхой дотооддоо хөгжүүлэн капиталжуулсан программ зэрэг биет бус хөрөнгүүдийг өртгийн аргаар бүртгэх ба ашиглах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна. Үлдэх өртөг болон ашиглах хугацааг тайлант жил бүр дахин тооцно. Мөн үнэ цэнийн бууралтын тест хийнэ. Биет бус хөрөнгүүдийн ашиглах хугацаа нь :3 жил байна.

Капиталжуулж буй хөгжүүлэлт нь дуусаагүй программ хангамжийг хорогдуулахгүй боловч үнэ цэнэ бууралтын тест хийнэ.Хорогдуулсан зардал нь санхүүгийн бус хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол, үнэ цэнэ бууралтын дансанд бүртгэгдэнэ.

Бараа материал

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар нь тусгана. Бараа материалын өртгийг жигнэсэн дундаж өртгийн аргаар тодорхойлох бөгөөд худалдан авалт, боловсруулалт, байршуулалт зэрэг тухайн байршил, нөхцөлд авчрах хүртэлх зардлыг өртөгт шингээнэ.

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар нь үнэлнэ. Цэвэр боломжит үнийг бизнесийн хэвийн нөхцөл дэх тооцоолсон борлуулах үнээс түүнийг иж бүрдэл болгоход тооцсон зардал болон борлуулалтын зардлыг хасч тооцно.

Түрээсэлсэн хөрөнгө

Тухайлсан хөрөнгийг зөвшөөрсөн хугацаанд ашиглах эрхийг тодорхой төлбөртэйгээр шилжүүлэх хэлцэл гэж компани нь тодорхойлж байгаа тохиолдолд ажил гүйлгээ буюу бүлэг ажил гүйлгээнээс бүрдэх хэлцлийг түрээс гэж үздэг. Ийм тодорхойлолтыг хэлцлийн шинж байдлыг үнэлсний үндсэн дээр хийдэг бөгөөд энэ хэлцэл нь түрээсийн хууль зүйн хэлбэртэй эсэхээс үл хамаарна. Түрээс эхлэх өдрөөр Компани нь санхүү байдлын тайландаа ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээс өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхийн хөрөнгийг өртгөөр нь хэмжих ба энэ нь түрээсийн өр төлбөрийн анхны хэмжилт, Компанийн зарцуулсан аливаа шууд зардал, түрээсийн хугацааны эцэст хөрөнгийн буулгах, нураахтай холбоотой тооцоолсон зардал, зардал болон түрээс эхлэх өдрөөс өмнө хийгдсэн урьдчилгаа төлбөрийн нийлбэр юм.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Түрээсэлсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

Компанийн түрээсэлж буй хөрөнгийн ангилал

- Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх нөхцөлтэйгээр түрээсээр эзэмшиж буй хөрөнгө гэж ангилдаг.
- Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх нөхцөлгүй түрээсийг үйл ажиллагааны түрээс гэж ангилдаг.

Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбоотой холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх үед үүсэх санхүүгийн түрээсийг түрээслэсэн хөрөнгийн зах зээлийн бодит үнэ цэнээр эсвэл түрээсийн хамгийн бага төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнээр түрээс эхэлсэн үед нь хүлээн зөвшөөрдөг. Түрээсийн төлбөрүүд нь санхүүгийн зардал ба түрээсийн өглөгийн бууралтад хуваагдах бөгөөд өглөгийн эцсийн үлдэгдэлд тогтмол хүү тооцдог. Санхүүгийн зардлыг орлого, үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрдөг.

Түрээсэлсэн хөрөнгийг нь хөрөнгийн ашиглалтын хугацааны турш элэгдүүлдэг. Түрээсийн хугацааны эцэст эзэмшил нь компанид шилжиж ирэх нь тодорхойгүй үед хөрөнгийг ашиглалтын хугацаа болон түрээсийн хугацааны аль богино хугацаагаар элэгдүүлдэг. Компани нь нь ашиглах эрхийн хөрөнгийг шулуун шугамын аргаар гэрээний нөхцөл болон тухайн хөрөнгийн ашиглах жилийн аль багаар элэгдүүлнэ. Мөн ашиглах эрхийн хөрөнгөд үнэ цэнэ буурах нөхцөл бүрдсэн бол үнэ цэнийг бууруулна.

Түрээс эхлэх өдөр өр төлбөрийг тооцоходоо Компани нь ирээдүйн түрээсийн төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнийг түрээсийн нуугдмал хүүний түвшинг (тодорхойлох боломжгүй бол зээлийн өсөн нэмэгдэх хүүний түвшинг) ашиглан дискаунтчилан тооцно.

Түрээсийн өр төлбөрийн тооцоололд тогтмол төлбөрүүд, индекс эсвэл ханш дээр суурилсан хувьсах төлбөрүүд, гэрээт хугацааны эцэст төлөх нь тодорхой болсон бусад төлбөрүүд хамаарна.

Дараа үеийн хэмжилтийн үед өр төлбөр нь төлсөн төлбөрөөр буурч, тооцоолсон хүүгээр өснө. Өр төлбөр нь гэрээлсэн тогтмол төлбөрт өөрчлөлт орох үед болон аливаа бусад төлбөрийн тооцоололд өөрчлөлт орох үед дахин тооцоологдоно.

Түрээсийн өр төлбөрийн дахин тооцоологдох түүнд хамаарах ашиглах эрхийн хөрөнгөд тохируулга хийгдэх ба хэрэв ашиглах эрхийн хөрөнгө үлдэгдэлгүй болсон бол ашиг алдагдалд тохируулга хийгдэнэ.

Санхүүгийн байдлын тайланд ашиглах эрхийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр, түрээсийн өр төлбөрийг дансны болон бусад өглөгөөр илэрхийлнэ.

Компани нь богино хугацааны түрээс, бага өртөг бүхий хөрөнгийн түрээсийг өөрийн практик туршлагад үндэслэн ангилан бүртгэнэ. Тэдгээр хөрөнгүүдийг ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр гэж бүртгэхгүй ба харин холбогдох төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар ашиг, алдагдал зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Үйл ажиллагааны түрээс

Компани нь үйл ажиллагааны түрээсийн дагуу эзэмших хөрөнгө ашиглаж буй тохиолдолд түрээсийн дагуу хийгдсэн төлбөрүүд нь түрээсийн хугацаанд хамрагдах тайлант үеүдэд тэнцүү хэмжээгээр орлого зардлаар тайлагнагддаг. Хүлээн авсан түрээсийн урамшууллыг түрээсийн цэвэр төлбөрийн нийт дүнгийн нэг хэсэг болгон орлого ба зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. Болзошгүй түрээсийг гаргасан тухайн тайлант хугацаанд нь орлого ба зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Даатгалын хөрөнгө

Даатгалын нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг тайлагналын өдөр Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан (УБМХНС) болон Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС)-ийн тайлант хугацаанд давхар даатгагчид ногдох хэсгийг актуарчийн тооцоолсон дүнгээр бүртгэдэг.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж нь давхар даатгалын хураамжийн давхар даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг юм.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн үлдэгдлийг давхар даатгалын хариуцлага эхэлсэн бөгөөд тайлагналын өдрөөр давхар даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа давхар даатгалын гэрээ тус бүрийн хувьд гэрээний үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэх аргаар тооцдог.

Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал нь даатгалын гэрээг олж бэлтгэхтэй холбогдон гарсан зардлын тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг байдаг.

Тухайлбал зуучлагч болон төлөөлөгчийн даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал, даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан даатгалын гэрээний хойшлогдсон бусад зардлаас бүрддэг.

Зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралтын алдагдал

Компани нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэх шаардлагатай эсэхийг үнэлэх үүднээс санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр дангаараа томоохон дүнтэй зээл ба авлагыг хянаж үздэг. Тухайлбал, үнэ цэнийн бууралтыг тодорхойлох үед ирээдүйн мөнгөн урсгалын дүн, хугацааг ойролцоолон тооцоолоход удирдлагын үнэлэмж шаардагддаг. Ийм тооцоолол нь олон тооны хүчин зүйлүүдийн талаарх таамаглалууд дээр үндэслэдэг ба бодит үр дүнгээс өөр байж болох бөгөөд энэ нь ирээдүйд сангийн хэмжээнд өөрчлөлт оруулахад хүргэж болно.

Гарсан нь бодитоор нотлогдож байгаа гэхдээ үр дагавар нь бодитоор нотлогдоогүй алдагдлуудын улмаас сан байгуулах шаардлагатай эсэхийг тодорхойлох үүднээс тусгай үнэлгээгээр үнэлж, үнэ цэнийн бууралтгүй гэж тодорхойлсон зээл ба авлагууд ба дангаар том дүнтэй биш бүх зээл ба авлагуудыг нийлүүлж, эрсдэлийн ойролцоо шинж чанараар нь багцлан, багцын үнэлгээг хийнэ. Багцын үнэлгээ нь тухайн багцын өгөгдлүүд (хугацаа хэтрэлтийн түвшин, зээлийн ашиглалт, зээлийн дүн ба барьцаа хөрөнгийн дүнгийн хоорондын харьцаа гэх мэт) эрсдэлийн төвлөрөл, эдийн засгийн өгөгдлүүд (ажилгүйдлийн түвшин, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн индексүүд гэх мэт)-ийг авч үздэг.

Даатгалын ба бусад өглөг

Даатгалын ба бусад өглөгийг бодит үнэ цэнээр, дараах үед хорогдуулсан өртөгөөр илэрхийлнэ. Даатгалын өглөгт даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой өглөгүүд хамаарна. Үүнд: даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг, даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг, давхар даатгагчид өгөх хамаарна.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Эздийн өмч

Эздийн өмч нь компанийн бүх өр төлбөрийг барагдуулсаны дараа үлдэх хөрөнгө юм. Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө гэж даатгалын компаниас гаргасан нийт давуу эрхийн болон энгийн хувьцааны нэрлэсэн үнийн дүнг хэлнэ. Нэмж төлөгдсөн капитал нь хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн зөрүүг хэлнэ.

Хуримтлагдсан ашиг гэж үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс хуримтлагдаж, ногдол ашиг хуваарилах буюу сан байгуулсны дараа үлдэж буй цэвэр ашиг юм.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг нь тусгай зориулалтын сан, хувьцаанд суурилсан төлбөр, хувьцаа эзэмшигчдээс оруулсан бусад хөрөнгө, гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц, бусад өөрийн хөрөнгөөс бүрдэнэ. Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцааны эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

(i) Хувьцаат хөрөнгө

Энгийн хувьцааг өөрийн хөрөнгөөр бүртгэсэн. Шинэ хувьцаа гаргахтай шууд холбоотой нэмэлт зардлыг татварын дараах дүнгээр нь хувьцаа борлуулсны орлогоос хассан дүнгээр өөрийн хөрөнгөд тусгадаг.

(ii) Хуримтлагдсан ашиг

Хуримтлагдсан ашиг нь тухайн тайлант хугацаанд хуримтлуулсан нийт ашиг юмуу алдагдлын дүнгээс зарлагдсан ноогдол ашгийг хассан дүнгээр тодорхойлогдох ба өнгөрсөн жилийн залруулга юмуу нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод гарсан өөрчлөлт зэргээс хамаарч өөрөөр илэрхийлэгдэж болно.

Нөөц, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөр

Бүтээгдэхүүний баталгаа, шүүхийн маргаан, алдагдалтай гэрээ, амралтын цалингийн нөөц, үр дүнгийн цалин гэх зэрэг бусад төлбөрийг үүрэг өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд бий болж, уг үүрэг хариуцлагыг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөжийн гадагш урсгал шаардагдах магадлалтай бөгөөд мөнгөн дүнг найдвартай хэмжих боломжтой болсон үед нөөцөөр зөвшөөрнө.

Бүтцийн өөрчлөлтийн нөөцийг өөрчлөлтийн талаар албан ёсны төлөвлөгөө гарсан ба удирдлага нь төлөвлөгөөний гол мэдээллийг холбогдох ажилтнуудад мэдээлсэн тохиолдолд хүлээн зөвшөөрнө. Ирээдүйд хүлээх алдагдалд нөөц байгуулахгүй.

Нөөцийн тайлангийн өдрөөр мэдэгдэж буй хамгийн найдвартай нотолгоонд үндэслэн үүрэг хариуцлагыг биелүүлэхэд шаардагдах зардлын мэдээлэлд суурилан тооцно. Хэд хэдэн ижил төстэй үүрэг үүссэн үед, үүрэг хариуцлагын төрлөөр нь тэдгээрийг барагдуулахад шаардлагатай гарах урсгалын магадлалын тооцдог.

Мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ нь материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц бол нөөцийн өнөөгийн үнэ цэнийг дискаунтчлан тооцдог.

Компанийн гуравдагч талаас авах нь тодорхой болсон нөхөн олговрыг тусад нь хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Тус дүн нь холбогдох дүнгээс ихгүй байна.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Нөөц, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөр

Тухайн үүргийг барагдуулахтай холбоотой эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь магадлалтай биш үед өр төлбөр хүлээн зөвшөөрөхгүй. Эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь бага дүнтэйгээс бусад үүссэн нөхцөлийг болзошгүй өр төлбөрөөр санхүүгийн тайланд тодруулна.

Компанид (а) өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд үүссэн өнөөгийн үүрэг (хуулийн эсвэл ёс зүйн) байгаа (б) энэхүү үүргээ биелүүлэхэд эдийн засгийн өгөөж агуулсан баялгийг зарцуулах нь тодорхой болсон ба үүргийн дүнг бодитойгоор ойролцоолон тооцоолох боломжтой үед санг хүлээн зөвшөөрнө. Аливаа нэг сантай холбоотой зардлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд аливаа нөхөн төлбөрийг хассан цэвэр дүнгээр нь толилуулна.

Даатгалын нөөц сан

Нөөц сангуудыг даатгалын төрөл тус бүрээр байгуулна. Үүнд: Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц (ОТХН), Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан (УБМХНС), Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС).

ОТХН-д даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд орлогоор хүлээн зөвшөөрөөгүй байгаа даатгалын хураамжийн хэсэг ордог.

УБМХНС-г тайлагналын өдөр болон түүнээс өмнөх хугацаанд даатгалын тохиолдолд нь болсон боловч даатгагчид мэдэгдээгүй байгаа даатгалын нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардлагатай дүнгээр хэмждэг.

УБХНС-г тайлангийн хугацаанд даатгалын нөхөн төлбөрийн бодит түвшин нь тооцоолсон нөхөн төлбөрөөс давсан тохиолдолд тухайн хэсгийг нөрөн төлөхөд зориулсан нөөц сангаар хэмждэг.

МБТХНС-г даатгалын тохиолдолд болсон тухай даатгагч мэдэгдсэн боловч төлөөгүй байгаа нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах дүнгээр тодорхойлдог.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Орлого, зардлыг хүлээн зөвшөөрөх

Эдийн засгийн өгөөж нь Компанид орж ирэх нь тодорхой болсон хэмжээгээр, найдвартайгаар хэмжиж болох үед орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Орлогыг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө дараах тусгай шалгуурууд хангагдсан байх ёстой. Үүнд:

(i) Даатгалын орлого

Орлогыг хүлээн авсан мөнгө эсвэл үүссэн авлагын бодит үнэ цэнээр үнэлнэ.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг багтдаг.

Даатгагчийн гэрээний үндсэн дээр даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг Даатгалын хураамжийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгагчтай давхар даатгалын гэрээ байгуулсны төлөө давхар даатгагчаас төлөх шимтгэлийг Давхар даатгалын шимтгэлийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгалын гэрээний дагуу давхар даатгагчаас авсан буюу авахаар тохиролцсон даатгалын нөхөн төлбөрийг Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Даатгалын зүйлд даатгалын эрсдэлд тохиолдож даатгагчаас нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид төлсөн бөгөөд нөхөн төлбөрийн зарим хэсгийг эсвэл бүхэлд нь буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн хэмжээг Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Нөөцийн сангийн хөрөнгө, дүрмийн сангийн хөрөнгө болон тайлант үед хийх төлбөрийн хэмжээнээс давсан сул чөлөөтэй хөрөнгийг арвижуулах зорилгоор байршуулснаар олсон орлого, олзыг Хөрөнгө оруулалтын орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Хорогдуулсан өртгөөр нь хэмждэг бүх санхүүгийн хэрэглүүрүүд, “Борлуулахад бэлэн” гэж ангилагдсан хүүтэй санхүүгийн хөрөнгүүд, “Бодит үнэ цэнийн өсөлт бууралт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх” гэж ангилагдсан санхүүгийн хэрэгслүүдийн хүүний орлого, зардлыг үр ашигт хүүний хувийг (ирээдүйд төлөх эсвэл хүлээн авах мөнгөний ойролцоолон тооцоолсон дүнг санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацаа эсвэл түүнээс богино хугацааны туршид санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн бүртгэлийн цэвэр дүнрүү нь бууруулах хүү) хэрэглэн бүртгэнэ. Тооцоололд санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний бүх нөхцлүүдийг (жишээ нь: урьдчилгаа төлбөрийн хувилбарууд) харгалзан үзсэн ба тухайн хэрэглүүрт шууд хамааралтай ба зээлийн ирээдүйн алдагдал биш харин үр ашигт хүүний салшгүй нэг хэсэг болж байгаа аливаа төлбөр эсвэл өсөн нэмэгдэх зардлуудыг багтаасан.

Компани хийх төлбөр, хүлээн авах мөнгөний талаар хийсэн өөрийн ойролцоолсон тооцоололдоо өөрчлөлт оруулбал санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийн бүртгэлийн дүнг залруулна. Залруулсан бүртгэлийн дүнг анхны үр ашигт хүүний түвшин дээр үндэслэн тооцоолох ба бүртгэлийн дүнд орсон өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. Гэхдээ ирээдүйд хүлээн авах мөнгөний хэмжээ өссөний улмаас Компани ирээдүйд хүлээн авах мөнгөний ойролцоолсон дүнг дараагийн тайлант хугацаанд өсгөсөн бол уг өсөлтийн нөлөөг ойролцоолсон тооцоололд өөрчлөлт оруулсан өдрөөс эхлэн “Үр ашигт хүүний түвшинд хийсэн залруулга” гэж хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн эсвэл төсөөтэй бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүдийн бүртгэлийн дүнг үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын улмаас бууруулсан бол үнэ цэнийн бууралтыг хэмжих зорилгоор ирээдүйн мөнгөн урсгалыг бууруулахдаа хэрэглэсэн хүүний түвшинг ашиглан хүүний орлогыг үргэлжлүүлэн хүлээн зөвшөөрнө.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Орлого, зардлыг хүлээн зөвшөөрөх (үргэлжлэл)

(ii) Даатгалын зардал

Давхар даатгалын хураамж нь давхар даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгагч өөрийн даатгалын эрсдлийг давхар даатгагчид шилжүүлсний төлөө төлөх төлбөр байна.

Даатгалын хураамжийн буцаалт нь даатгалын гэрээ цуцлагдахад гэрээний үлдэх хугацаанд ногдох хураамжаас гэрээнд заасны дагуу даатгуулагчид өгөх даатгалын хураамж байна.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт нь ОТХНөөцийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. ОТХНөөцийг нэмж байгуулах үед зардал, бууруулж байгуулах үед орлого утгатай байна.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт нь Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн зардал гэж даатгалын зүйлд даатгалын гэрээнд заасан эрсдэл тохиолдож даатгагчаас хохирлыг барагдуулахаар олгож буй төлбөр байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНС-г байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. УБМХНС болон МБТХНС-г нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт нь УБМНХС болон МБТХНСангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Даатгалын нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох УБМНХС болон МБТХНС-г нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБХНС-г байгуулахад зориулсан зардлын данс байна. Даатгалын гэрээний зардал гэж даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан зардал байна.

Татвар

(i) Тайлант хугацааны орлогын албан татвар

Одоогийн болон өмнөх тайлант хугацааны өнөөгийн албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг татварын байгууллагаас буцаан авахаар хүлээж байгаа эсвэл татварын байгууллагад төлөх дүнгээр хэмжинэ. Энэ дүнг тооцоолоход хэрэглэсэн татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд нь санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан.

(ii) Хойшлуулсан орлогын албан татвар

Хойшлуулсан орлогын албан татварыг тайлагналын өдрийн байдлаарх хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь, тэдгээрийн санхүүгийн бүртгэлийн дүн хоёрын хооронд түр зөрүүний дүнгээс тайлан тэнцлийн аргыг хэрэглэн тооцдог. Дараахаас бусад бүх түр зөрүүнүүд дээр хойшлуулсан орлогын албан татварын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Хэрэв хойшлуулсан орлогын албан татварын өр төлбөр нь гүүдвиллээс эсвэл бизнесийн нэгдлийн үеийн бус гүйлгээнээс үүссэн ба гүйлгээ хийх үед нягтлан бодох бүртгэлийн ашиг ба татвар ногдох ашгийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бол.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

(ii) Хойшлуулсан орлогын албан татвар (үргэлжлэл)

Дараахаас бусад бүх хасагдах түр зөрүүнүүд, ашиглаагүй татварын хөнгөлөлт, ашиглаагүй татварын алдагдлууд дээр, эдгээрийг ашиглаж болох татвар ногдох ашиг олох магадлал байгаа үед хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Хэрэв хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө нь бизнесийн нэгдлийн үеийн бус гүйлгээнээс үүссэн ба гүйлгээ хийгдэх үед нягтлан бодох бүртгэлийн ашиг ба татвар ногдох ашгийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй хөрөнгө, өр төлбөрүүдийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бол.

Хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр хянаж үздэг ба энэхүү хөрөнгийг бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн ашиглахад хангалттай хэмжээний татвар ногдох орлого орж ирэх магадлал буурах үед уг бүртгэлийн дүнг бууруулна. Үл хүлээн зөвшөөрсөн хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр дахин үнэлж үздэг ба хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг ашиглахыг зөвшөөрсөн татвар ногдох орлого ирээдүйд орж ирэх магадлалтай болсон үед хүлээн зөвшөөрнө.

Хөрөнгийг олж авах эсвэл өр төлбөрийг барагдуулах тэр тайлант хугацаанд хэрэглэгдэнэ гэж хүлээж байгаа (тайлант жилийн эцсийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд дээр үндэслэн) татварын хувь хэмжээгээр хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг хэмжинэ.

Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрөөгүй зүйлстэй холбоотой хойшлуулсан татваруудыг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөхгүй. Хойшлогдсон орлогын албан татварыг тухайн гүйлгээтэй холбогдуулан бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан эсвэл өөрийн хөрөнгөд шууд хүлээн зөвшөөрнө.

Нэг татвар төлөгч, нэг татварын байгууллагад хамаарах хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн тайлагнах хуулиар олгогдсон эрхтэй бол хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн тайлагнаж болно.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Холбоотой талуудын ажил гүйлгээ

Холбоотой тал гэдэг нь санхүүгийн тайланг тайлагнагчтай холбоотой хувь хүн эсвэл хуулийн этгээд байна. Өөрөөр хэлбэл шийдвэр гаргалтанд шууд ба шууд бусаар нөлөө үзүүлэх буюу хянах чадвартай бол тухайн компанийн хувьд холбоотой тал болох ба хэрвээ тухайн компани нь өөр этгээдийн удирдлага хяналт дор байдаг эсвэл дээр дурьдсан харьцаа нь эсрэгээрээ байх тохиолдолд санхүүгийн тайлан бэлтгэх зорилгоор холбоотой талууд гэж тодорхойлдог.

Холбоотой талууд гэдэгт Компанитай дараах байдлаар холбогдсон аж ахуй нэгж болон хувь хүн орно. Үүнд:

(а) Компанитай дараах байдлаар холбогдсон хувь хүн эсвэл тухайн хувь хүний ойрын төрөл садан:

- (i) Компанид дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоосон;
Компанид томоохон нөлөөлөлтэй эсвэл
- (iii) Компанийн эсвэл Компанийн толгой компанийн гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.

(б) Дараах нөхцлүүдийн аль нэг нь биелсэн тохиолдолд аж ахуй нэгж нь Компанид хамааралтай болно. Үүнд:

- (i) Аж ахуй нэгж болон Компани нь нэг ижил группийн гишүүд байх (толгой компани, охин компани болон нөгөө охин компани тус бүр нь бусадтайгаа холбоотой).
- (ii) Нэг аж ахуй нэгж нь нөгөө аж ахуй нэгжийн хараат компани эсвэл хамтын хэлэлцээрт компани (эсвэл нөгөө аж ахуй нэгж нь гишүүн болох группийн хараат компани эсвэл хамтарсан хэлэлцээрт компани).
- (iii) Аль аль аж ахуй нэгж нь нэг ижил гуравдагч этгээдийн хамтарсан хэлэлцээрт компаниуд.
- (iv) Нэг аж ахуй нэгж нь гуравдагч аж ахуй нэгжийн хамтарсан хэлэлцээрт компани бөгөөд нөгөө этгээд нь гуравдагч аж ахуй нэгжийн хараат компани.
- (v) Аж ахуй нэгж нь Компанийн эсвэл Компанитай холбоотой аж ахуй нэгжийн ажиллагсдыг урамшуулах зорилгоор ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж олгодог. Хэрвээ Компани нь уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг бол дэмжлэг хүртэж буй ажиллагсад нь мөн Компанитай холбоотой тал болно.
- (vi) Аж ахуй нэгжийг (а)-д тодорхойлсон хувь хүн дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоодог.
- (vii) (а) (i)-д тодорхойлсон хувь хүн нь аж ахуй нэгжид томоохон нөлөөлөлтэй эсвэл уг аж ахуй нэгжийн (эсвэл аж ахуй нэгжийн толгой компанийн) гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.
- (viii) Аж ахуй нэгж нь эсвэл группийн аль нэг гишүүн нь Компани эсвэл Компанийн толгой компанид гол удирдах албан тушаалтай.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

---

3. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ ҮНЭЛЭМЖ, ТООЦООЛОЛ, ТӨСӨӨЛЛҮҮД

Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэглэх явцдаа удирдлага нь санхүүгийн тайлангуудад хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг тодорхойлохдоо үнэлэмж, ойролцоолсон тооцооллуудыг хэрэглэдэг. Хамгийн том үнэлэмж, ойролцоолсон тооцооллуудыг дор үзүүлэв. Үүнд:

Даатгалын нөөц сангийн тооцоолол

Компанийн актуарч нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос гаргасан Ердийн даатгалын нөөц сан бүрдүүлэх, зарцуулах, түүнд хяналт тавих журмын дагуу даатгалын хураамжийн нөөц болон даатгалын нэхэмжлэлийн нөөц сангуудыг тооцоолдог.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийг (ОТНХ) даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа даатгалын гэрээ бүрийн хувьд “хувь тэнцүүлсэн арга”-аар буюу тайлагналын өдрөөр даатгалын гэрээний хүчинтэй үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэн тооцсон даатгалын хураамжийн хэсгүүдийн нийлбэрээр тодорхойлогддог. Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг (УБМХНС) даатгагч даатгалын хэлбэр тус бүрээр үнэн зөв бөгөөд бодитой статистикт тулгуурлан актуар аргачлалаар тооцоолсон даатгагчийн хамгийн сайн төсөөлөлд үндэслэн тооцно. Тухайн нөөцийг тайлант хугацааны эцсийн байдлаар учирсан боловч мэдэгдээгүй байгаа хохиролд зориулан байгуулна.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санд (МБТХНС) тайлангийн хугацаанд даатгуулагч эсхүл даатгалын гэрээнд заагдсан холбогдох бусад этгээдээс даатгагчид тухайн гэрээнд заасан аливаа хэлбэрээр /бичгээр, утсаар, и-мэйлээр болон бусад/ мэдэгдсэн даатгалын тохиолдлоос үүсэх даатгагчийн урьдчилан тооцоолсон хариуцлагын хэмжээ болон тайлангийн хугацаанд төлөгдөөгүй үлдсэн нэхэмжлэлийн хэмжээ хамаарна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг (УБХНС) даатгагчийн хүчин төгөлдөр даатгалын гэрээнүүдийн хувьд өмнөх тайлант хугацааны эцэс дэх учирч болох хохирол болон үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцөөс давсан тохиолдолд тухайн нэмэгдэл хариуцлагын хэмжээгээр тооцно.

Аудитын явцад нөөц сангийн тооцооллыг хөндлөнгийн шинжээч-актуарч давтан тооцоолж, шалгасан.

Элэгдэх хөрөнгийн ашиглагдах жил

Удирдлага нь элэгдэх хөрөнгөд ашиглагдах жилийг хөрөнгийн ашиглалттай уялдуулан тайлант хугацаа бүрт тооцдог. Компьютер дагалдах хэрэгсэлтэй холбоотой үүсч болзошгүй технологийн хоцрогдол нь тус тооцооллыг тодорхойгүй болгож болно.

Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүр болон санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний арга ашигладаг. Зах зээлд оролцогчид уг хэрэгслийг хэрхэн үнэлж байгаатай уялдаатайгаар тооцоо, таамаглалыг боловсруулдаг. Удирдлага нь таамаглалыг байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг. Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг. Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын өдрөөрх холбоогүй талуудын гүйлгээний бодит үнээс өөр байх магадлалтай.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Ажилчдын тэтгэмж

Ажилчид холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн жилийн тайлант хугацааны эцсээс хойш 12 сарын дотор олгох тэтгэмж бөгөөд дараахийг багтаана. Үүнд:

- цалин урамшуулал;
- ээлжийн амралтын мөнгө, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж;
- нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад нийгмийн төлбөрүүд;
- сайн дурын эрүүл мэндийн даатгал.

Дээрх мөнгөн болон мөнгөн бус тэтгэмжүүдийг тайлант хугацааны эцсийг хүртэл хугацаанд үзүүлсэн үйлчилгээнд суурилан хүлээн зөвшөөрөх ба төлбөрийг барагдуулах үед төлөгдөх дүнгээр хэмжинэ.

Ажилтны үйлчилгээ үзүүлсэн хугацаанаас хойш 12 сараас илүү хугацаанд төлөгдөх бусад урт хугацааны тэтгэмжид удаан жил ажилласны тэтгэмж болон жилийн эцэс хүртэл үзүүлсэн үйлчилгээтэй нь уялдуулан ирээдүйн тооцоолсон төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнээр хэмжинэ.

СТОУС-д цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэл, ээлжийн амралтын цалин, өвчтэй хугацааны тэтгэмж, мөнгөн бус тэтгэмж гэх мэт богино хугацааны тэтгэмжүүд, тэтгэвэрт гарах үеийн тэтгэмж гэх мэт, ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж, урт хугацааны хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэмж зэрэг урт хугацааны тэтгэмж, ажлаас халагдсаны тэтгэмжийн төрлүүдийг заасан.

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн дагуу дээр дурьдсан богино хугацааны тэтгэмжүүдийг хариуцан ажилтан, улсын нийгмийн даатгалын санд төлдөг бол стандартаар заасан бусад хэлбэрүүд болох ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж болон ажлаас халагдсаны тэтгэмж нь МУ-ын холбогдох хуулийн дагуу төрөөс төлөгддөг учир Компанийн хувьд төлбөр төлөх үүрэг хүлээхгүй.

Хуулиар шаардсан богино хугацааны тэтгэмжүүдийг Компани нь төлөгдсөн үед нь дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Ажилчид Компанид тайлант жилд үйлчилгээ үзүүлсэн тохиолдолд Компани уг үйлчилгээний төлбөрт төлөх ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнг хүлээн зөвшөөрдөг. Ингэхдээ:

- Аль хэдийн төлсөн дүнг хассаны дараа өр төлбөрөөр (хуримтлагдсан зардал). Аль хэдийн төлсөн дүн тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнгээс давсан бол Компани уг давсан дүнг урьдчилгаа төлбөр нь ирээдүйд хийх төлбөрийг бууруулна эсвэл буцаалт авна гэсэн утгаар хөрөнгөөр (урьдчилж төлсөн зардал) хүлээн зөвшөөрнө.
- Уг дүн нь хөрөнгийн өртөгт ороогүй бол зардлаар

Цалинтай чөлөө

Цалинтай чөлөө хэлбэрээр олгох ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн хүлээгдсэн өртгийг дараах байдлаар хүлээн зөвшөөрнө:

- Ажилчдын үзүүлж буй үйлчилгээ ирээдүйн цалинтай чөлөө авах эрхийг нэмэгдүүлж байгаа үед хуримтлуулсан цалинтай чөлөөгөөр.
- Чөлөө авах үед хуримтлуулаагүй цалинтай чөлөөгөөр.

Урамшуулал

Компани зөвхөн өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд мөн үүрэг хариуцлагын найдвартай тооцоолол хийх боломжтой тохиолдолд тийм төлбөр хийх өнөөгийн хууль ёсны болон үүсмэл үүрэг хүлээсэн бол урамшууллын төлбөрийн хүлээгдсэн өртгийг хүлээн зөвшөөрнө.

Өнөөгийн үүрэг хариуцлага зөвхөн тухайн аж нэгжид төлбөр хийхээс өөр бодитой хувилбар байхгүй тохиолдолд л оршино.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Компанийн удирдлага Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах чадварыг үнэлж үзсэн бөгөөд Компани нь ойрын ирээдүйд бизнесээ тасралтгүй явуулж чадах хэмжээний нөөцтэй гэж дүгнэсэн. Цаашилбал удирдлага нь компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадварын талаар эргэлзээ төрүүлж болох аливаа нэг материаллаг тодорхойгүй байдлын талаар олж мэдсэн зүйлгүй байна. Тиймээс, Компанийн санхүүгийн тайлангуудыг тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан бэлтгэнэ.

Хойшлогдсон орлогын албан татвар

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг ашиглаагүй бүх татварын алдагдлуудын хувьд уг татварын алдагдлыг шилжүүлэн ашиглаж болох татвар ногдох ашиг олох боломжтой хэмжээгээр хүлээн зөвшөөрнө. Хүлээн зөвшөөрөх хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дүнг тодорхойлоход удирдлагын томоохон үнэлэмж шаарддаг ба энэ нь боломжит хугацаа, ирээдүйн татвар ногдох ашиг болон ирээдүйн татварын төлөвлөлтөд үндэслэдэг.

Сегментийн тайлагнал

Үйл ажиллагааны сегмент гэж орлого олж, зардал гаргадаг Компанийн бүрэлдэхүүн хэсгийг хэлэх бөгөөд Компанийн доторх бусад бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй хийсэн орлого, зардлын ажил гүйлгээ мөн хамаарна. Сегментэд нөөц хуваарилах, гүйцэтгэлийг үнэлэхтэй холбоотой шийдвэр гаргах зорилгоор Компанийн үйл ажиллагааны шийдвэр гаргагч ахлах ажилтны зүгээс үйл ажиллагааг нь тогтмол хянаж байдаг ба үйл ажиллагааны сегментийн талаар санхүүгийн мэдээлэл бэлтгэх боломжтой.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

4. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГО БА ТОЛИЛУУЛГАД ОРСОН ӨӨРЧЛӨЛТҮҮД

Санхүүгийн тайланг баталсан өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөх хугацаа болоогүй НББОУСЗ-ийн өөрчлөлт оруулсан стандарт болон түүний тайлбарууд байгаа ба Байгууллага нь тэдгээр стандарт болон өөрчлөлтийг урьдчилан мөрдөж эхлээгүй байгаа юм.

Байгууллагын удирдлага тухайн өөрчлөлтүүдийг хүчин төгөлдөр болох өдөр эсвэл түүний дараагаар мөрдөж эхлээд төлөвлөж байгаа. Тайлант онд дагаж мөрдөх шаардлагагүй тухайн өөрчлөлтүүдийг тодруулаагүй ба тэдгээр нь санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөлөл үзүүлэхгүй.

2021 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр болсон доорх СТОУС-уудаас бусад хэрэгжүүлж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь өмнөх санхүүгийн жилийнхтэй адил юм. Тайлангийн хугацаанд шинээр хэрэгжиж эхэлсэн стандартууд болон бусад стандартын нэмэлт өөрчлөлтүүд:

Шинэ болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн стандартууд

НББОУС болон СТОУС	Шинэ стандартууд болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн гол агуулга	Хэрэгжих огноо
<p>СТОУС 17 Даатгалын гэрээ</p>	<p>Даатгалын гэрээ нь түүний цар хүрээнд хамаарах даатгалын гэрээний хүлээн зөвшөөрөлт, хэмжилт, толилуулга, тодруулгын зарчмуудыг тогтоодог. СТОУС 17-гийн зорилго нь даатгалын гэрээг үнэн зөв илэрхийлэх, холбогдох мэдээллийн аж ахуйн нэгж бэлтгэдэг эсэхийг ханган магадлахад оршино. Энэ мэдээлэл нь аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээнд тухайн даатгалын гэрээний үзүүлэх үр нөлөөг санхүүгийн тайланг хэрэглэгч нар үнэлэх суурь үндэслэлээр хангадаг.</p> <p>СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр</p> <p>Компани нь СТОУС 17-г 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхлэхтэй холбоотой СТОУС 9-өөс түр чөлөөлөгдөх ба СТОУС 17 хэрэгжүүлэх хүртэл НББОУС 39-ийг мөрдөнө.</p> <p>Удирдлага нь тухайн стандартын өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх өдрөөс мөрдөх төлөвлөгөөтэй байна.</p>	<p>2019 оны 9 дүгээр сарын 25-нд НББОУСЗ нь тус стандартын хэрэгжилт эхлэх өдрийг 1 жилээр хойшлуулсан бөгөөд 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс стандартыг хүчин төгөлдөр хэрэгжүүлж эхэлнэ.</p>
<p>НББОУС 12 Орлогын нэмэлт татвар</p> <p>“2015-2017 оны циклийн татвар жилийн сайжруулалт” -ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 дугаар сард гаргасан)</p>	<p>Нэмэлт өөрчлөлт нь ногдол ашгийн төлөлттэй холбоотой орлогын татварыг татвар хэрхэн ногдсоноос үл хамааран алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрөхөөр заасан. /Орлогын албан татварын байнгын болон түр зөрүүг хэрхэн тодорхойлж, тайлагнах талаар СТОУС, Монгол улсын холбогдох журам хоорондын зөрүүтэй ойлголтоос шалтгаалан Банк уг стандартыг хэрэглээг хойшлуулсан/.</p> <p>“2015-2017 оны циклийн татвар жилийн сайжруулалт” -ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 сард гаргасан).</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>НББОУС 23 Зээлийн зардал</p> <p>“2015-2017 оны циклийн жилийн сайжруулалт” –ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт</p>	<p>Хөрөнгө нь ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болсны дараа зээл үлдсэн бол уг зээл нь ердийн зээлийн санхүүжилтийн нэг хэсэг болж хүүний зардлаар тооцогдоно.</p> <p>“2015-2017 оны циклийн жилийн сайжруулалт” –ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 сард гаргасан)</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

НББОУС болон СТОУС	Шинэ стандартууд болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн гол агуулга	Хэрэгжих огноо
<p>СТОУС 16 Түрээс (2016 оны 1 дүгээр сард гаргасан)</p>	<p>Дан түрээслэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн загварыг стандартад заасан. Түрээслэгч нь түрээсийн хугацаа 12 сар эсвэл түүнээс доош хугацаатай байх эсвэл хөрөнгө нь бага үнэтэйгээс бусад бүх тохиолдолд хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Түрээслүүлэгч OMNIOX НББОУС 16-11 заасны дагуу үйл ажиллагааны эсвэл санхүүгийн түрээс гэж ангилах боломжтой хэвээр байна.</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>НББОУС 19 “Ажилчдын тэтгэмж” – нд орсон нэмэлт өөрчлөлтүүд (2018 оны 2 дугаар сард гарсан нэмэлт өөрчлөлт)</p>	<p>Хэрэв төлөвлөгөөнд өөрчлөлт хасалт эсвэл төлөлт хийгдсэн бол үйлчилгээний өртөг болон дахин хэмжилт хийгдсэний дараах хугацааны цэвэр хүүг дахин хэмжилт хийхэд ашигласан таамаглалыг ашиглан тооцоолно. Түүнчлэн, хөрөнгийн доод хэмжээтэй холбоотой шаардлагад төлөвлөгөөнд орсон өөрчлөлт хасалт байвал төлөлтийн үр нөлөөг харуулна. Банк ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр хэрэгжүүлдэггүй учир энэхүү өөрчлөлт хамаарахгүй.</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр Санхүүгийн төлбөрт оруулсан өөрчлөлтийг тодруулах болон сөрөг нөхөн төлбөртэй холбоотой урьдчилан телсон төлбөрийн талаар юм өөрчлөлт (2017 оны 10 дугаар сард гаргасан)</p>	<p>Зээл авагч гэрээгээ цуцалсан тохиолдолд зээл өгөгчид хугацаанаас нь өмнө буцаан төлсний нөхөн төлбөр төлөх ба үүнийг сөрөг нөхөн төлбөр бүхий урьдчилж төлсөн төлбөр гэж ангилна. Бизнесийн загвараас шалтгаалан сөрөг нөхөн төлбөрийг хорогдуулсан өртөг эсвэл бодит үнэ цэнээр хэмжихийг зөвшөөрсөн. Санхүүгийн өр төлбөрт өөрчлөлт орсон эсвэл солилцоо хийгдсэн өдрөөрх ашиг алдагдлын тайлан дахь өөрчлөлт эсвэл солилцоотой холбоотой үүссэн санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртөгт залруулга хийгдсэн бол түүнийг хүлээн зөвшөөрнө.</p> <p>/Монголбанкнаас Стоус 9 - ийн хэрэглээг 2020 оны дүгээр сарын 01 - ний өдөр хүртэл хойшлуулсан Гэхдээ Банк энэхүү стандартыг нэвтрүүлэхээр мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөх үйлчилгээ авсан/</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын хүрээ</p>	<p>Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалуудыг дараах шинж чанаруудаар бүлэглэсэн байна</p> <p>Бүлэг 1- Санхүүгийн тайлагналын зорилго</p> <p>Бүлэг 2- Санхүүгийн мэдээллийн хэрэгцээтэй байдлын чанарын үзүүлэлтүүд</p> <p>Бүлэг 3- Санхүүгийн тайлан болон тайлагнагч аж ахуйн нэгж</p> <p>Бүлэг 4- Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд</p> <p>Бүлэг 5- Хүлээн зөвшөөрөлт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт</p> <p>Бүлэг 6- Хэмжилт,</p> <p>Бүлэг 7- Толилуулга ба тодруулга</p> <p>Бүлэг 8- Капиталын талаарх үзэл баримтлал ойлголт ба капитал засвар</p>	<p>2020 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>НББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга,</p>	<p>Материаллаг байдлын талаарх тодорхойлолтыг нэг жил ойлголт болгохын тулд тухайлсан нэмэлт өөрчлөлтүүдийг баталсан.</p>	<p>2020 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

НББОУС болон СТОУС	Шинэ стандартууд болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн гол агуулга	Хэрэгжих огноо
НББОУС-8 нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа	Шинэ тодорхойлолтоор мэдээллийг орхигдуулсан, буруу тайлагнасан, гуйвуулсан бүрхэгдүүлсэн нь тухайн тайлагнагч аж ахуйн нэгжийн талаарх санхүүгийн мэдээллээр хангадаг нийтлэг зориулалттай санхүүгийн тайлангуудад үндэслэн шийдвэр гаргадаг гол хэрэглэгчдийн шийдвэр гаргалтад нөлөөлнө гэж үзэж байвал материаллаг гаж авч үзнэ.	
СТОУС 3-т орсон нэмэлт өөрчлөлт: Бизнесийн тодорхойлолт	СТОУС 3 Бизнесийн нэгдэлд оруулсан нэмэлт өөрчлөлтөөр бизнес нь дор хаяж үйл ажиллагаа болон хөрөнгийн цогцдоо эцсийн бүтээгдэхүүнийг гаргах чадамжинд их хэмжээгээр нөлөөлж чадахуйц орц болон бодит үйл явцын нэгдлийг багтаасан байх ёстой. Цаашилбал, бизнес нь эцсийн бүтээгдэхүүнийг бий болгоход шаардагдах бүх орц болон процесстэйгээр оршин тогтнох шаардлагагүй болохыг тодруулсан болно. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь үйлчлүүлэгчдэд үзүүлж буй бараа, үйлчилгээ, хөрөнгө оруулалтын орлого эсвэл ердийн үйл ажиллагаанаас олох бусад орлогод чиглэсэн гарцын тодорхойлолтыг нарийсгаж өгсөн. Цаашилбал, нэмэлт өөрчлөлтүүд нь олж авсан үйл явц нь бодитой эсэхийг үнэлэх удирдамжаар хангаж, худалдан авсан багц үйл ажиллагаа, хөрөнгө нь бизнес биш эсэхийг хялбаршуулсан үнэлгээ хийх боломжийг олгохын тулд нэмэлт үнэ цэнийн төвлөрөлийн туршилтыг нэвтрүүлнэ. Уг нэмэлт өөрчлөлт Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй боловч Банк ирээдүйд аливаа бизнесийн нэгдэлд орох тохиолдолд нөлөөлж болзошгүй юм.	
СТОУС 7, СТОУС 9 болон НББОУС 39-д орсон нэмэлт өөрчлөлтүүд: Жишиг хүүгийн түвшний шинэчлэл	СТОУС 9 ба НББОУС 39 нэмэлт өөрчлөлт, Санхүүгийн хэрэгсэл: Уг стандартын хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт хэсэг нь хүүгийн жишиг шинэчлэлд нөлөөлж буй бүх хеджийн хэрэгсэлд хэд хэдэн хөнгөлөлтийг үзүүлдэг. Хэрэв хүүгийн жишиг шинэчлэл хеджийн зүйл эсвэл хеджийн хэрэгслийн жишигт суурилсан мөнгөн урсгалын цаг хугацаа ба/эсвэл хэмжээнд тодорхойгүй байдал үүсгэж байвал хеджийн хэрэгсэлд нөлөөлсөн гэж үзнэ. Банкинд хүүгийн хеджийн хэрэгсэл байхгүй тул эдгээр нэмэлт өөрчлөлт нь Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөхгүй.	
НББОУС 1, НББОУС 8-д орсон нэмэлт өөрчлөлт: Материаллаг байдлын тодорхойлолт	Нэмэлт өөрчлөлт нь “Материаллаг”-г шинэ тодорхойлолтыг: “Тайлагнагч байгууллагын санхүүгийн тайланд аливаа мэдээллийг орхигдуулах, эсвэл буруу ташаа, тодорхой бус байдлаар илэрхийлэх нь байгууллагын санхүүгийн тайлангийн үндсэн хэрэглэгчдийн уг тайланг үндэслэн гаргах шийдвэрт үндэслэлтэйгээр нөлөөлж болзошгүй тохиолдолд тухайн мэдээллийг материаллаг гэж үзнэ.” гэжээ. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь “материаллаг”-г санхүүгийн тайлангийн агуулгаар, тухайн мэдээллийн шинж чанар ба/эсвэл хэмжээгээс хамаарна гэдгийг тодорхойлсон. Мэдээллийг буруу ташаа илэрхийлэх нь үндсэн хэрэглэгчдийн гаргах шийдвэрт үндэслэлтэйгээр нөлөөлөхүйц бол үүнийг материаллаг гэж үзнэ. Эдгээр нэмэлт, өөрчлөлт нь санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй бөгөөд цаашид Банкинд нөлөөлөхгүй гэж үзэж байна.	

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

НББОУС болон СТОУС	Шинэ стандартууд болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн гол агуулга	Хэрэгжих огноо
<p>2018 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр гаргасан Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал</p>	<p>Үзэл баримтлалын хүрээ нь стандарт биш бөгөөд үүнд агуулагдах ойлголтуудын аль нь ч ямар ч стандартын үзэл баримтлал, шаардлагыг үгүйсгэхгүй. Үзэл баримтлалын хүрээний зорилго нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөл (НББОУСЗ)-д стандарт боловсруулахад туслах, холбогдох стандарт байхгүй тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тууштай бодлого боловсруулахад туслах, бүх талуудад стандартыг ойлгож, тайлбарлахад туслах явдалд оршино. Энэ нь үзэл баримтлалын хүрээнд үндэслэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогоо боловсруулсан аж ахуйн нэгжүүдэд нөлөөлнө. Шинэчилсэн үзэл баримтлалын хүрээнд зарим шинэ ойлголт, шинэчилсэн тодорхойлолт, хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх шалгуурыг багтаасан бөгөөд зарим чухал ойлголтыг тодруулсан болно. Эдгээр нэмэлт өөрчлөлт нь Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй болно.</p>	
<p>СТОУС 16-д орсон нэмэлт өөрчлөлт: Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлт</p>	<p>2020 оны 5 дугаар сарын 28-нд НББОУСЗ нь Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлтийн тухай СТОУС 16 Түрээс-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь түээслэгчдэд Ковид-19 цар тахлын шууд үр дагавраас үүдэлтэй түрээсийн хөнгөлөлтийг бүртгэх түрээсийн өөрчлөлтийн бүртгэлийн талаарх СТОУС 16-н зааврыг хэрэгжүүлэхэд хөнгөлөлт үзүүлдэг. Энэхүү хөнгөлөлтийн зорилго нь түрээслэгч нь түрээслүүлэгчээс Ковид-19-тэй холбоотой авсан түрээсийн хөнгөлөлтийг түрээсийн өөрчлөлт мөн эсэхийг үнэлэхгүй байж болох сонголтыг оруулж өгсөн. Энэ сонголтыг хийсэн түрээслэгч нь Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлтийг СТОУС 16-д заасан түрээсийн өөрчлөлт гэж үзээгүй үед тооцсонтой адил аргаар тооцно. Энэхүү нэмэлт өөрчлөлт СТОУС 16-ын дагуу түрээслүүлэгчээс түрээслэх хөнгөлөлт нь Ковид-19 цар тахлаас үүдсэн эсвэл түрээсийн өөрчлөлтөд тооцоогүй болно гэсэн нь Банкны санхүүгийн тайланд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлээгүй болно.</p>	

СТОУС-ын сайжруулалтын үр дүнд хийгдсэн нэмэлт стандартуудын өөрчлөлтүүд нь Компанийн санхүүгийн байдал эсвэл гүйцэтгэлд томоохон нөлөө үзүүлээгүй болно.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

5. Даатгалын үйл ажиллагааны орлого

2020	(төгрөгөөр)						
	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлогын дүн	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшлуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн
энэтийн осол, эмчилгээний даатгал	8,223,905,475	873,075,925	963,455,120	6,387,374,430	(271,246,608)	(790,298,017)	7,448,919,055
Хөрөнгийн даатгал	4,209,145,786	49,363,345	1,338,077,633	2,821,745,857	237,008,293	(95,287,722)	2,680,025,286
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	6,472,059,074	492,753,929	1,145,017,942	4,834,287,202	17,510,839	41,658,057	4,775,118,306
Ачааны даатгал	972,935,395		708,580,612	264,354,783	402,324,148	(291,330,396)	153,361,031
Барилга угсралтын даатгал	6,585,207,460	55,779,964	6,574,894,423	(45,466,927)	7,165,980,601	(7,166,377,406)	(45,070,122)
Мал амьтдын даатгал					(1,024,658)		1,024,658
Агаарын хөлгийн даатгал	1,275,410,596		1,159,551,989	115,858,608	184,333,170	(169,278,712)	100,804,149
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	36,207,268	324,635		35,882,634	(13,974,909)		49,857,543
Хариуцлагын даатгал	3,235,718,625	35,667,740	2,300,447,584	899,603,301	505,340,043	(672,508,955)	1,066,772,213
Санхүүгийн даатгал	153,881,045		6,270,362	147,610,683	(79,463,200)	111,945,240	115,128,643
Зээлийн даатгал							
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал		14,147,330		(14,147,330)	(3,583,129)	895,739	(11,459,940)
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1,060,149,982		1,024,401,650	35,748,332	124,003,044	(109,977,994)	21,723,282
Биет хөрөнгө, бараа материалын даатгал							
Барилга орон сууцны даатгал							
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,000,082,566	78,885,331		921,197,235	269,831,883		651,365,352
	33,224,744,322	1,599,998,199	15,220,697,315	16,404,048,808	8,537,039,518	(9,140,560,166)	17,007,569,456

2021	(төгрөгөөр)						
	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлогын дүн	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшлуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,543,813,533	302,770,200	1,215,512,524	6,025,530,809	(1,489,546,240)	144,935,275	7,370,141,774
Хөрөнгийн даатгал	6,610,563,789	25,175,543	2,644,977,635	3,940,410,611	935,644,108	(669,429,410)	3,674,195,913
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	7,620,932,937	710,029,981	1,093,353,684	5,817,549,271	550,718,574	42,007,767	5,224,822,931
Ачааны даатгал	1,022,952,656		910,597,411	112,355,245	16,539,901	(84,998,366)	180,813,710
Барилга угсралтын даатгал	287,153,863	15,754,239	118,303,844	153,095,780	(3,966,768,021)	4,047,689,116	72,174,685
Мал амьтдын даатгал	32,288,850			32,288,850	30,873,448		1,415,402
Агаарын хөлгийн даатгал	1,218,125,200		1,198,125,200	20,000,000	(120,611,712)	75,334,277	65,277,435
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	50,859,693	270,672		50,589,021	5,962,444		44,626,577
Хариуцлагын даатгал	7,586,337,606	47,021,476	6,458,597,244	1,080,718,885	(97,286,034)	153,658,132	1,024,346,787
Санхүүгийн даатгал	1,247,532,500		1,185,155,875	62,376,625	508,157,080	(587,478,345)	141,697,890
Зээлийн даатгал							
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	905,499,939		905,499,939		(116,097,047)	99,601,019	16,496,029
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,488,621,994	116,574,327		1,372,047,667	168,619,492		1,203,428,175
	35,614,682,559	1,217,596,438	15,730,123,355	18,666,962,766	(3,573,794,005)	3,221,319,464	19,019,437,307

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

6. Даатгалын үйл ажиллагааны зардал

2020	(төгрөгөөр)								
	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгагчийн хариуцсан	Буруутай этгээдээс төлүүлсэн	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардлын дүн	Нөхөн төлбөрийн НСангийн өөрчлөлт	НТНөөцийн ДДНХэсгийн өөрчлөлт	УБХохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардал тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,448,919,055	2,944,693,959	12,826,230	444,328	2,931,046,401	706,715,811	10,769,283	283,468,581	3,932,000,075
Хөрөнгийн даатгал	2,680,025,286	1,222,074,548	447,776,758	7,952,966	766,344,825	79,929,513	(59,628,951)		786,645,387
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	4,775,118,306	2,940,073,550		48,746,885	2,891,326,665	628,016,978	(498,825,026)	515,496,542	3,536,015,158
Ачааны даатгал	153,361,031	37,693,730			37,693,730	(43,449,727)			(5,755,997)
Барилга угсралтын даатгал	(45,070,122)					(497,650,169)		(93,208,455)	(590,858,624)
Мал амьтдын даатгал	1,024,658					(1,107,380)			(1,107,380)
Агаарын хөлгийн даатгал	100,804,149								
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	49,857,543					248,500			248,500
Хариуцлагын даатгал	1,066,772,213	254,326,434	180,358,527		73,967,907	90,654,547	(87,089,440)		77,533,014
Санхүүгийн даатгал	115,128,643					(7,679,255)			(7,679,255)
Зээлийн даатгал						(2,578,185)			(2,578,185)
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	(11,459,940)								
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	21,723,282								
Биет хөрөнгө, бараа материалын даатгал									
Барилга орон сууцны даатгал									
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	651,365,352	463,789,976			463,789,976	31,925,770		136,860,916	632,576,661
	17,007,569,456	7,862,275,196	640,961,516	57,144,178	7,164,169,502	985,026,403	(634,774,134)	842,617,584	8,357,039,354

2021	(төгрөгөөр)								
	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгагчийн хариуцсан	Буруутай этгээдээс төлүүлсэн	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардлын дүн	Нөхөн төлбөрийн НСангийн өөрчлөлт	НТНөөцийн ДДНХэсгийн өөрчлөлт	УБХохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардал тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,370,141,774	3,038,040,274	397,193,482	16,011,838	2,624,834,954	379,298,915	(157,432,175)	(283,468,581)	2,563,233,113
Хөрөнгийн даатгал	3,674,195,913	599,473,795	328,430,258	30,758,485	240,285,052	223,050,534	38,714,116		502,049,702
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	5,224,822,931	3,420,416,155	405,772,442	97,526,829	2,917,116,884	674,169,035	466,451,434	459,551,005	4,517,288,357
Ачааны даатгал	180,813,710					(99,912,532)	22,000,000		(77,912,532)
Барилга угсралтын даатгал	72,174,685					(1,157,420,132)		(67,829,488)	(1,225,249,620)
Мал амьтдын даатгал	1,415,402					1,902,473		27,190,834	29,093,307
Агаарын хөлгийн даатгал	65,277,435								
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	44,626,577					(74,646)			(74,646)
Хариуцлагын даатгал	1,024,346,787	78,708,999	693,000		78,015,999	(88,074,031)	87,876,110		77,818,077
Санхүүгийн даатгал	141,697,890					333,462,593		58,436,515	391,899,108
Зээлийн даатгал				11,616,110	(11,616,110)	(37,055,298)			(48,671,408)
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	16,496,029								
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,203,428,175	1,013,664,840		5,620,141	1,008,044,699	73,502,550		124,163,784	1,205,711,032
	19,019,437,307	8,150,304,062	1,132,089,182	161,533,403	6,856,681,478	302,849,461	457,609,484	318,044,069	7,935,184,491

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

7. Даатгалын гэрээний зардал

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Даатгалын зуучлагчийн шимтгэл	1,332,452,435.14	1,570,243,225.32
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	209,383,295.15	288,133,038.04
	<u>1,541,835,730.29</u>	<u>1,858,376,263.36</u>

8. Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Факультатив давхар даатгал (Facultative)	127,739,694.86	207,256,940.17
	<u>127,739,694.86</u>	<u>207,256,940.17</u>

9. Хөрөнгө оруулалтын орлого

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Хөрөнгө оруулалтын орлого	4,665,504,961.96	4,308,090,767.31
Банкинд байршуулсан хугацаагүй хадгаламж, хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификатын хүүний орлого	1,521,219,858.31	2,153,851,843.26
Үнэт цаасны хүүний орлого	3,032,826,452.43	2,054,049,842.05
Ногдол ашгийн орлого	111,458,651.22	100,189,082.00
Хөрөнгө оруулалтын олз, гарз	123,406,808.02	701,507,989.18
Хөрөнгө оруулалтын үнэлгээний олз, гарз	123,406,808.02	701,507,989.18
	<u>4,788,911,769.98</u>	<u>5,009,598,756.49</u>

10. Хүү эрхийн шимтгэлийн орлого

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Хүү, эрхийн шимтгэлийн орлого	29,564,589.15	10,389,588.28
	<u>29,564,589.15</u>	<u>10,389,588.28</u>

11. Бусад орлого

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлтийн орлого	273,028,844.35	63,779,616.68
Түрээс, ашиглалтын зардлын хөнгөлөлтийн орлого		28,973,425.89
Эрсдлийн сангаас хаагдсан авлагын эргэн төлөлт	57,859,238.53	955,421.00
Бусад орлого	14,064,725.69	3,421,024.39
	<u>344,952,808.57</u>	<u>97,129,487.96</u>

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

12. Ерөнхий ба удирдлагын зардал

	2020		2021	
	БорМар	ЕрУд	БорМар	ЕрУд
	(төгрөгөөр)			
Ажиллагчдын цалингийн зардал		3,683,127,714.50		3,910,197,337.12
Аж ахуйн нэгжээс төлсөн НДШ-ийн зардал		431,176,772.46		534,196,637.21
Албан татвар, төлбөр, хураамжийн зардал		269,583.00		237,664.00
Томилолтын зардал		46,630,648.76		11,218,389.00
Бичиг хэргийн зардал		92,519,575.71		62,688,156.46
Шуудан холбооны зардал		191,969,002.55		209,819,158.10
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал		985,878,164.26		1,001,851,341.94
Сургалтын зардал		46,889,004.83		89,652,499.78
Даатгалын зардал		238,224.00		53,535,678.46
Ашиглалтын зардал		22,489,977.75		18,622,499.89
Засварын зардал		102,624,448.49		200,871,348.77
Элэгдэл, хорогдлын зардал		469,689,292.55		591,242,170.62
Түрээсийн зардал		317,906,580.56		171,854,612.00
Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал				220,000.00
Автомашин сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээний зардал		9,883,570.00		6,485,600.01
Шатахууны зардал		32,204,157.04		40,180,088.76
Хүлээн авалтын зардал		167,026,219.50		283,988,472.09
Бизнес уулзалтын зардал				59,311,642.25
Зар сурталчилгааны зардал	940,020,591.11		937,145,506.49	
Тэтгэмжийн зардал				23,679,966.33
	<u>940,020,591.11</u>	<u>6,600,522,935.96</u>	<u>937,145,506.49</u>	<u>7,269,853,262.79</u>

13. Санхүүгийн зардал

	2020		2021	
	(төгрөгөөр)			
Санхүүгийн түрээсийн хүүний зардал		<u>254,691,449.65</u>		<u>100,294,496.72</u>
		<u>254,691,449.65</u>		<u>100,294,496.72</u>

14. Үйл ажиллагааны бус зардал

	2020		2021	
	(төгрөгөөр)			
Алданги, торгуулийн зардал		<u>15,150,000.00</u>		<u>1,750,000.00</u>
Хандив, тусламжийн зардал				<u>30,000,000.00</u>
Эрсдлийн сангийн зардал		<u>402,403,853.64</u>		<u>8,344,152.15</u>
		<u>417,553,853.64</u>		<u>40,094,152.15</u>

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

15. Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз, гарз

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд хийсэн ханшийн тэгшитгэлийн ханшийн зөрүү		87,790,548.92
Валютын арилжаанаас үүссэн олз/гарз	824,659,685.01	(7,691,748.83)
	<u>824,659,685.01</u>	<u>80,098,800.09</u>

16. Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз	0.00	18,838,942.19
	<u>0.00</u>	<u>18,838,942.19</u>

17. Орлогын татварын зардал

	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Тайлант үеийн орлогын татварын зардал	477,665,930.34	693,810,729.07
	<u>477,665,930.34</u>	<u>693,810,729.07</u>

Компани нь тайлант хугацаанд СТОУС-ын дагуу санхүүгийн тайлагналын зорилгоор тодорхойлсон татварын өмнөх ашгийг Монгол улсын ААНОАТ-ын хууль, түүнд нийцүүлж гаргасан заавар, журмын дагуу татвараас чөлөөлөгдөх орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардлын зүйлсээр залруулан орлогын албан татварыг тодорхойлдог ба санхүүгийн тайлагналыг тасалбар болгох өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй татварын хувь хэмжээгээр мөрдөн татварын тооцооллыг хийдэг. Тайлант хугацаанд болон өмнөх онд Компани нь татварын өмнөх ашигтай байна.

18. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компани нь мөнгө гүйлгээний тайлан бэлтгэх зорилгоор Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөнд үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг, хөрвөх чадвар сайтай богино хугацааны хөрөнгө оруулалт зэргийг хамруулдаг. Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийг хөрөнгө оруулалт болон бусад зорилгоос илүү богино хугацаат өр төлбөрийг барагдуулах зорилгоор эзэмшдэг. Хэрэв мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг бол Компани нь хөрөнгө оруулалтыг мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөөр ангилна.

	(төгрөгөөр)	
	2020.12.31	2021.12.31
Касс дахь бэлэн мөнгө	2,652,208.97	3,867,629.29
Харилцахад байгаа мөнгөний дүн	2,227,681,692.04	3,683,532,762.27
Дотоодын банкин дахь харилцах	1,974,225,955.68	1,146,952,339.57
Дотоодын банкин дахь хадгаламж	253,455,736.36	2,536,580,422.70
	<u>2,230,333,901.01</u>	<u>3,687,400,391.56</u>

Банкин дахь дансад нь Монгол улсад үйл ажиллагаагаа явуулдаг арилжааны есөн банкинд байршсан байна.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

19. Даатгалын авлага

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Төлөгдсөн	2021.12.31
Даатгалын хураамжийн авлага	5,047,245,854.81	35,635,564,534.75	33,852,575,242.59	33,852,575,242.59	6,830,235,146.97
Буруутай этгээдээс авах авлага	364,823,466.67	140,202,662.79	159,071,979.91	159,071,979.91	345,954,149.55
Буруутай этгээдээс авах авлагын эрсдлийн сан	(199,264,808.95)		0.00		(199,264,808.95)
Давхар даатгагчаас авах нөхөн төлбөрийн авлага			0.00		0.00
Давхар даатгагчаас авах хураамжийн авлага	95,568,737.68	1,521,451,694.77	1,027,922,239.27	1,027,922,239.27	589,098,193.18
Давхар даатгагчаас авах авлагын эрсдлийн сан	(51,598,549.79)	(8,344,139.10)	0.00		(59,942,688.89)
Давхар даатгагчаас авах шимтгэлийн авлага			0.00		0.00
	<u>5,256,774,700.42</u>	<u>37,288,874,753.21</u>	<u>35,039,569,461.77</u>	<u>35,039,569,461.77</u>	<u>7,506,079,991.86</u>

Даатгалын авлагын насжилт

	Хэвийн	Хугацаа хэтэрсэн 1-30 хоног	Хэвийн бус 30-60 хоног	Эргэлзээтэй 60-90 хоног	Муу 90-120 хоног	НИЙТ ДҮН
Даатгалын хураамжийн авлага	5,154,527,046.04	276,548,207.49	544,256,071.37	356,676,401.72	498,227,420.35	6,830,235,146.97
Буруутай этгээдээс авах авлага	3,008,007.01	755,900.80	3,602,787.23	2,789,405.74	335,798,048.77	345,954,149.55
Давхар даатгалаас авах авлага	<u>348,036,553.37</u>	-	<u>81,641,179.20</u>	<u>3,865,134.01</u>	<u>155,555,326.45</u>	<u>589,098,193.03</u>
Даатгалын авлагын нийт дүн	<u>5,505,571,606.42</u>	<u>277,304,108.29</u>	<u>629,500,037.80</u>	<u>363,330,941.47</u>	<u>989,580,795.57</u>	<u>7,765,287,489.55</u>
Даатгалын авлагын эрсдлийн дүн	<u>183,777,540.89</u>	<u>9,256,489.75</u>	<u>21,012,889.72</u>	<u>12,128,089.83</u>	<u>33,032,487.50</u>	<u>259,207,497.69</u>
	<u>5,321,794,065.53</u>	<u>268,047,618.54</u>	<u>608,487,148.08</u>	<u>351,202,851.64</u>	<u>956,548,308.07</u>	<u>7,506,079,991.86</u>

Компани нь Найдваргүй авлагын нөөц байгуулах бодлогын дагуу авлагыг төлөгдөөгүй хугацаанд үндэслэн ангилж нөөц байгуулдаг байна. Мөн авлагыг эргэн төлөгдөх нь найдваргүй болсон үед авлагын данснаас шууд хасах бодлого баримталдаг ба 2021 оны тайлант хугацаанд 8,344,139 төгрөгийн эрсдлийн санг нэмж байгуулан, 2021 оны 12 сарын 31 -ний байдлаар нийт 359,663,698 төгрөгийн найдваргүй авлагын эрсдлийн сан байгуулж, тайлагнасан байна.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

20. Бусад санхүүгийн ба санхүүгийн бус хөрөнгө

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Төлөгдсөн	2021.12.31
Ажиллагсдаас авах авлага	20,104,870.90	151,209,345.32	120,908,037.37	120,908,037.37	50,406,178.85
Ажиллагсдаас авах авлагын эрсдлийн сан	(3,093,434.44)		0.00		(3,093,434.44)
Бусад авлага	449,959,825.07	91,933,908.08	450,202,584.99	450,202,584.99	91,691,148.16
Бусад авлагын эрсдлийн сан	(97,362,765.35)		0.00		(97,362,765.35)
Холбоотой талаас авах авлага			0.00		0.00
ХЧТАлдсаны тэтгэмжийн авлага	6,660,150.00	53,765,363.00	60,374,427.00	60,374,427.00	51,086.00
	<u>376,268,646.18</u>	<u>243,143,253.40</u>	<u>631,485,049.36</u>	<u>571,110,622.36</u>	<u>41,692,213.22</u>

Цалингийн авлага /урамшуулал/ дансанд даатгалын гэрээний борлуулсан ажилчдад олгосон урамшууллыг даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хорогдуулан бүртгэсэн байна.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

21. Бусад санхүүгийн хөрөнгө

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Хувь хүний орлогын албан татварын авлага	2,613,339.67	396,663.78
Бусад татварын авлага	702,008.02	
	<u>3,315,347.69</u>	<u>396,663.78</u>

22. Бараа материал

(төгрөгөөр)

	Бичиг хэргийн материал	Хангамжийн материал	Нийт дүн
Эхний үлдэгдэл	0.00	37,363,639.18	37,363,639.18
Нэмэгдсэн дүн	4,478,164.00	341,996,079.01	346,474,243.01
Хасагдсан дүн (-)	3,252,121.07	237,803,811.69	241,055,932.76
Эцсийн үлдэгдэл (өртгөөр)	1,226,042.93	141,555,906.50	142,781,949.43
Үнийн бууралтын гарз (-)			0.00
Үнийн бууралтын буцаалт			0.00
Дансны цэвэр дүн*:	1,226,042.93	141,555,906.50	142,781,949.43
Эцсийн үлдэгдэл	<u>1,226,042.93</u>	<u>141,555,906.50</u>	<u>142,781,949.43</u>

23. Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Урьдчилж төлсөн зардал	519,920,011.21	746,569,342.10
Урьдчилж төлсөн тооцоо		
	<u>519,920,011.21</u>	<u>746,569,342.10</u>

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

24. Банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө оруулалт

	(төгрөгөөр)	
	2020.12.31	2021.12.31
Банкинд байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	23,507,640,107.81	510,313,008.49
Санхүүгийн байгууллагад байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хөрөнгө оруулалт	1,010,151,295.00	8,000,000,000.00
Банкинд байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, хүүгийн авлага	301,295,573.39	161,827,397.27
	<u>24,819,086,976.20</u>	<u>8,672,140,405.76</u>

25. Үнэт цаасаар оруулсан хөрөнгө оруулалт

	(төгрөгөөр)				
	2020.12.31	Хугацааны эцэс хүртэл эзэмших	Борлуулахад бэлэн	Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	2021.12.31
Компанийн бонд	5,245,512,370.25	20,850,000,000.00		395,624,936.23	21,245,624,936.23
ҮЦЗЗ -ийн I ангиллын хувьцаа	1,290,850,149.18		1,714,992,775.10		1,714,992,775.10
ҮУЗЗ -ийн II ангиллын хувьцаа			1,457,458,796.91		1,457,458,796.91
Хөрөнгө оруулалтын сангийн үнэт цаас /нэгж эрх/			1,500,000,000.00		1,500,000,000.00
	<u>6,536,362,519.43</u>	<u>20,850,000,000.00</u>	<u>4,672,451,572.01</u>	<u>395,624,936.23</u>	<u>25,918,076,508.24</u>

26. Даатгалын хөрөнгө

	(төгрөгөөр)	
	2020.12.31	2021.12.31
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж	12,264,733,684.67	9,043,414,221.16
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг УБМХНС*	180,596,787.22	217,109,939.82
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг МБТХНС**	587,266,810.90	93,144,174.66
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал Даатгалын зуучлагч	590,544,893.39	745,071,450.00
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал Даатгалын төлөөлөгч	125,596,332.80	250,929,947.31
	<u>13,748,738,508.98</u>	<u>10,349,669,732.95</u>

*УБМХНС -Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөцийн сан

**МБТХНС- Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөцийн сан

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

27. Үндсэн хөрөнгө

(төгрөгөөр)

	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер дагалдах хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгө	Нийт дүн
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ /өртөг/						
Эхний үлдэгдэл	464,756,779.69	287,565,611.06	501,323,632.11	160,362,321.50	883,059,374.94	2,297,067,719.30
Нэмэгдсэн дүн	130,243,220.31	37,710,121.10	212,782,029.40	17,677,309.69	0.00	398,412,680.50
Өөрөө бий болгосон						
Худалдаж авсан	130,243,220.31	37,710,121.10	212,782,029.40	17,677,309.69		398,412,680.50
Хасагдсан дүн (-)	0.00	0.00	0.00	0.00	181,762,568.44	181,762,568.44
Түрээсийн хөрөнгөө буцаасан					181,762,568.44	181,762,568.44
Эцсийн үлдэгдэл	595,000,000.00	325,275,732.16	714,105,661.51	178,039,631.19	701,296,806.50	2,513,717,831.36
ХУРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЭЛ						
Эхний үлдэгдэл	58,068,204.54	109,262,156.44	383,694,447.14	26,484,000.00	236,044,262.49	813,553,070.61
Нэмэгдсэн дүн	87,147,786.96	37,872,740.75	115,369,463.79	33,110,826.71	220,364,740.91	493,865,559.12
Байгуулсан элэгдэл	87,147,786.96	37,872,740.75	115,369,463.79	33,110,826.71	220,364,740.91	493,865,559.12
Хасагдсан дүн	0.00	0.00	0.00	0.00	94,109,634.16	94,109,634.16
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл					94,109,634.16	94,109,634.16
Эцсийн үлдэгдэл	145,215,991.50	147,134,897.19	499,063,910.93	59,594,826.71	362,299,369.24	1,213,308,995.57
ДАНСНЫ ЦЭВЭР ДҮН	449,784,008.50	178,140,834.97	215,041,750.58	118,444,804.48	338,997,437.26	1,300,408,835.79
Эхний үлдэгдэл	399,620,317.99	172,544,347.09	137,627,340.95	132,200,629.32	645,983,196.86	1,487,975,832.21
Эцсийн үлдэгдэл	449,784,008.50	178,140,834.97	215,041,750.58	118,444,804.48	338,997,437.26	1,300,408,835.79

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

28. Биет бус хөрөнгө

	(төгрөгөөр)	
	Компьютерийн программ хангамж	Нийт дүн
Биет бус хөрөнгө /өртөг/ Эхний үлдэгдэл	444,716,787.84	444,716,787.84
Нэмэгдсэн дүн	215,291,633.16	215,291,633.16
Хасагдсан дүн (-)	0.00	0.00
Эцсийн үлдэгдэл	660,008,421.00	660,008,421.00
Хуримтлагдсан хорогдол Эхний үлдэгдэл	300,659,365.37	300,659,365.37
Нэмэгдсэн дүн	97,376,611.19	97,376,611.19
Эцсийн үлдэгдэл	398,035,976.56	398,035,976.56
ДАНСНЫ ЦЭВЭР ДҮН	261,972,444.44	261,972,444.44
Эхний үлдэгдэл	144,057,422.47	144,057,422.47
Эцсийн үлдэгдэл	261,972,444.44	261,972,444.44

29. Даатгалын өглөг

	(төгрөгөөр)			
	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
Даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг	25,703,679.00	9,450,452,983.45	9,343,226,874.70	132,929,787.75
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг :	88,720,829.00	2,156,352,462.03	2,032,172,174.12	212,901,116.91
<i>Даатгалын төлөөлөгчид</i>	7,891,803.93	435,402,754.76	370,400,887.86	72,893,670.83
<i>Даатгалын зуучлагчид</i>	80,829,025.07	1,720,949,707.27	1,661,771,286.26	140,007,446.08
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	2,799,160,784.90	27,741,729,469.26	26,825,080,460.32	3,715,809,793.84
	2,913,585,292.90	39,348,534,914.74	38,200,479,509.14	4,093,005,697.49

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

30. Санхүүгийн түрээсийн өр төлбөр

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Санхүүгийн түрээсийн өр төлбөр		
Үүнээс: Төлөгдөх хугацаандаа байгаа	0.00	193,672,222.25
	<u>0.00</u>	<u>193,672,222.25</u>

31. Ногдол ашгийн өглөг

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Ногдол ашгийн өглөг	19,073,518.20	19,073,518.20
	<u>19,073,518.20</u>	<u>19,073,518.20</u>

32. Бусад өглөг

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Цалингийн өглөг	289,088,811.98	169,500,000.00
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг	10,372,687.09	1,359,418.95
	<u>299,461,499.07</u>	<u>170,859,418.95</u>

33. Татварын өглөг

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
ААНОАТ тооцоо /ТТ-02 Нийтлэг/	121,133,795.00	114,288,989.84
ААНОАТ өглөг /ТТ-13 Бусдаас суутгасан/	0.00	16,381,058.64
ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-1/	0.00	82,953,715.65
ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-2/	0.00	13,093,166.52
	<u>121,133,795.00</u>	<u>226,716,930.65</u>

34. Урьдчилж орсон орлого ба бусад санхүүгийн бус өр төлбөр

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Урьдчилж орсон орлого	331,502,845.29	773,307,088.45
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	1,023,945,776.17	552,520,691.58
	<u>1,355,448,621.46</u>	<u>1,325,827,780.03</u>

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

35. Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
				(төгрөгөөр)
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	5,284,571,038.49	3,814,241,945.02	5,303,775,855.83	3,795,037,127.68
1.2 Хөрөнгийн даатгал	1,830,681,274.27	3,826,711,537.46	2,891,079,757.95	2,766,313,053.78
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,306,672,643.02	1,492,122,701.20	941,404,127.07	3,857,391,217.15
1.4 Ачааны даатгал	409,480,062.87	763,103,427.05	746,563,526.20	426,019,963.72
1.5 Барилга угсралтын даатгал	7,183,826,505.18	4,166,795,114.40	8,133,563,135.22	3,217,058,484.36
1.6 Газар тариалангийн даатгал				0.00
1.7 Мал амьтдын даатгал		30,873,448.36		30,873,448.36
1.8 Агаарын хөлгийн даатгал	551,127,193.24	1,773,015,706.93	1,893,627,418.53	430,515,481.64
1.9 Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	14,150,642.32	18,502,790.04	12,540,345.76	20,113,086.60
1.10 Хариуцлагын даатгал	1,724,148,790.65	4,927,118,435.64	5,024,404,469.74	1,626,862,756.55
1.11 Санхүүгийн даатгал	110,241,178.21	891,404,205.48	383,247,125.49	618,398,258.20
1.16 Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	451,765,626.49	768,007,032.85	884,104,080.00	335,668,579.34
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	504,420,538.68	191,290,286.95	22,670,794.97	673,040,030.66
	<u>21,371,085,493.42</u>	<u>22,663,186,631.38</u>	<u>26,236,980,636.76</u>	<u>17,797,291,488.04</u>

36. Нөхөн төлбөрийн нөөц сан

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
				(төгрөгөөр)
Сайн дурын даатгал:				
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	2,470,785,332.11	1,157,295,651.91	1,618,308,348.53	2,009,772,635.49
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	1,604,553,855.44	2,243,210,113.55	1,552,850,505.80	2,294,913,463.19
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	866,794,611.18	962,067,543.59	768,187,258.77	1,060,674,896.00
Албан журмын даатгал:				
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	19,102,955.46	34,358,421.12	501,732.62	52,959,643.96
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	35,458,000.00	62,450,161.00	22,804,300.00	75,103,861.00
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	168,772,593.23	292,936,377.00	168,772,593.23	292,936,377.00
Тусгай нөөц сан	1,256,290,011.06			1,256,290,011.06
	<u>6,421,757,358.48</u>	<u>4,752,318,268.17</u>	<u>4,131,424,738.95</u>	<u>7,042,650,887.70</u>

Актварчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд: ОТХНС нь даатгалын компанийн идэвхитэй байгаа гэрээ бүрээр тооцогдох бөгөөд тайлант хугацаанд даатгалын компанид орлогод хүлээн зөвшөөрөгдөхгүй хураамжийн дүнгээр гэрээний үлдэх хугацаанд ашиглахад зориулсан нөөц бөгөөд уг нөөц сангийн тооцоололд “хувь тэнцүүлэх аргачлал” буюу 365-тын аргыг ашиглан, даатгалын гэрээ бүрээр тооцоолсон. Хүчинтэй даатгалын гэрээнд үндэслэн тооцоолсноор “Мандал даатгал” ХК-ийн орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сангийн дүн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 -ний байдлаар 17,797.3 сая төгрөг (2020 онд 21,371.1 сая төгрөг) байна.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

36.1 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	680,168,096.27	544,627,359.51	58,943,310.99	1,165,852,144.79
1.2 Хөрөнгийн даатгал	243,077,069.14	990,949.29	186,716,842.88	57,351,175.55
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	123,734,534.58	162,265,538.45	12,906,332.76	273,093,740.27
1.4 Ачааны даатгал	10,643,860.41		4,706,015.89	5,937,844.52
1.5 Барилга угсралтын даатгал	1,248,764,469.86	83,523,718.14	1,240,943,850.31	91,344,337.69
1.7 Мал амьтдын даатгал		1,902,473.23		1,902,473.23
1.9 Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	453,714.11	309,046.09	383,692.42	379,067.78
1.10 Хариуцлагын даатгал	124,892,045.30	30,213,973.83	76,653,004.88	78,453,014.25
1.11 Санхүүгийн даатгал		333,462,593.37		333,462,593.37
1.12 Зээлийн даатгал	39,051,542.44		37,055,298.41	1,996,244.03
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	19,102,955.46	34,358,421.12	501,732.61	52,959,643.97
	<u>2,489,888,287.57</u>	<u>1,191,654,073.03</u>	<u>1,618,810,081.15</u>	<u>2,062,732,279.45</u>

36.2 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	468,864,084.53	570,542,782.58	676,927,915.81	362,478,951.30
1.2 Хөрөнгийн даатгал	225,271,591.01	815,182,107.22	406,405,679.65	634,048,018.58
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	772,711,664.01	804,376,923.76	279,567,094.46	1,297,521,493.31
1.4 Ачааны даатгал	95,206,515.89		95,206,515.89	-
1.10 Хариуцлагын даатгал	42,500,000.00	50,108,299.99	91,743,299.99	865,000.00
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	35,458,000.00	62,450,161.00	22,804,300.00	75,103,861.00
	<u>1,640,011,855.44</u>	<u>2,302,660,274.55</u>	<u>1,572,654,805.80</u>	<u>2,370,017,324.19</u>

36.3 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

(төгрөгөөр)

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

	2020.12.31	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	2021.12.31
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	283,468,580.97		283,468,580.97	-
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	515,496,542.23	876,440,194.59	416,889,189.82	975,047,547.00
1.5 Барилга угсралтын даатгал	67,829,487.98		67,829,487.98	-
1.7 Мал амьтдын даатгал		27,190,834.00		27,190,834.00
1.11 Санхүүгийн даатгал		58,436,515.00		58,436,515.00
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	168,772,593.23	292,936,377.00	168,772,593.23	292,936,377.00
	<u>1,035,567,204.41</u>	<u>1,255,003,920.59</u>	<u>936,959,852.00</u>	<u>1,353,611,273.00</u>

37. Эздийн өмч

	Эргэлтэнд байгаа бүрэн төлөгдсөн энгийн хувьцаа			Өмчийн дүн (төг)
	Тоо ширхэг	Нэгжийн нэрлэсэн үнэ	Дүн (төг)	Дүн (төг)
Эхний үлдэгдэл	6,243,016.00	1,000.00	6,243,016,000.00	6,243,016,000.00
Нэмэгдсэн				-
Хасагдсан (-)				-
Эцсийн үлдэгдэл	<u>6,243,016.00</u>	<u>1,000.00</u>	<u>6,243,016,000.00</u>	<u>6,243,016,000.00</u>

Тайлант хугацааны эцсийн байдлаар компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц дараах байдалтай, нийт 5404 хувьцаа эзэмшигчтэй байна.

Хувь нийлүүлэгчийн төрөл	Аж ахуйн нэгж, иргэд	Хувьцааны тоо ширхэг
Аж ахуйн нэгж	28	545,224,883
Дотоодын иргэн	5353	72,548,650
Гадаадын иргэн	23	6,528,067
	<u>5404</u>	<u>624,301,600</u>

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

38. Нэмж төлөгдсөн капитал

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Энгийн хувьцааны нэмж төлөгдсөн капитал	4,441,895,708.47	4,441,895,708.47
	4,441,895,708.47	4,441,895,708.47

39. Дахин үнэлгээний нэмэгдэл

(төгрөгөөр)

	Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл
Эхний үлдэгдэл	(147,148,581.66)
Нэмэгдсэн дүн	1,584,990,472.35
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	1,521,594,174.00
Дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалт **	63,396,298.35
Хасагдсан дүн /-/	250,550,544.41
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	17,515,867.51
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	233,034,676.90
Эцсийн үлдэгдэл	1,187,291,346.28

40. Хуримтлагдсан ашиг

(төгрөгөөр)

	2020.12.31	2021.12.31
Тайлант оны эхний үлдэгдэл	10,115,433,874.22	12,116,427,615.95
Өмнөх тайлант үеийн залруулга		34,373,742.39
Өмчид гарсан өөрчлөлт	(35,868,016.95)	
Ногдол ашиг зарласан	2,497,206,400.00	1,872,904,800.00
Тайлант үеийн ашиг	4,534,068,158.68	5,607,990,921.48
	12,116,427,615.95	15,885,887,479.82

41. Ногдол ашиг

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцааны эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

"Мандал даатгал" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 2 дугаар сарын 18-ны өдрийн №22/001 тоот тогтоолоор 2021 оны цэвэр ашгаас нийт 1,872,904,800 төгрөг буюу нэгж хувьцаанд гурван төгрөгийг хувьцаа эзэмшигчиддээ ногдол ашиг болгон тараахаар шийдвэрлэсэн байна.

Ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах өдрийг хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын бүртгэлийн өдрөөр тогтоох бөгөөд 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор "ҮЦТХТ" ТӨХХК-иар дамжуулан хувьцаа эзэмшигчдийн дансанд байршуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

42. Холбоотой талуудын тодруулга

(мянган төгрөгөөр)

Холбоотой талын нэр	Ажил гүйлгээний утга	2020	2021
Юу Эм Си Капитал ХХК	Ногдол ашиг олгов.	991,715	701,592
Юу Эм Си Капитал ХХК	Даатгал борлуулав	-	3,105
Голомт фاینэншил групп ХХК	Даатгал борлуулав	7,474	6,836
Голомт фاینэншил групп ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	140	-
Голомт фاینэншил групп ХХК	Ногдол ашиг олгов.	1,020,000	765,000
Голомт банк ХХК	Зуучлан борлуулалтын дүн	3,751,481	5,170,254
Голомт банк ХХК	Зуучлагчийн шимтгэлийн дүн	855,362	1,292,564
Голомт банк ХХК	Даатгал борлуулав/ Өөрийнх/	356,893	871,255
Голомт банк ХХК	Даатгалын хураамжийн буцаалт хийв	4,762	6,276
Голомт банк ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	106,827	179,578
Голомт банк ХХК	Кастодианы үйлчилгээ авав	2,981	-
Голомт капитал ХХК	Даатгал борлуулав	2,683	13,049
Голомт капитал ХХК	Даатгалын буцаалт	73	-
Голомт ассет менежмент	Даатгал борлуулав	-	100
Мандал ассет менежмент	Даатгал борлуулав	-	100
Мандал капитал маркетс	Даатгал борлуулав	-	2,278

“Мандал даатгал” ХК -ийн энгийн хувьцааны 40.85% -ийг “Голомт Файнаншил Групп” ХХК, 37.46%-ийг “Юу Эм Си Капитал” ХХК, 21.69% -ийг олон нийт эзэмшиж байгаа ба “Голомт Файнаншил Групп” ХХК -ийн хувь хөрөнгийн ихэнх хувийг ноён Д. Баясгалан эзэмшдэг бөгөөд “Мандал даатгал” ХК -ийн хамгийн дээд хяналт тавигч хувь хүн юм.

Компанийн удирдах гол албан тушаалтнууд нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлагууд юм. Удирдах гол албан тушаалтнуудын тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна.

(төгрөгөөр)

	2020	2021
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс	411,098,711.88	446,876,389.18
Ажил олгогчийн төлөх нийгмийн даатгалын шитгэлийн зардал	51,315,338.98	60,640,600.49
	462,414,050.86	507,516,989.67

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

43. Төлбөрийн чадварын харьцаа

Компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаарх төлбөрийн чадварын харьцаа 143.66% (2020:161.40%) байгаа нь Ердийн даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-т заасан “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино” гэсэн төлбөрийн чадварын шаардлагыг хангаж байна.

Үзүүлэлт	Дүн	Тооцох хувь	Тооцсон дүн
1. Зайлшгүй байх хөрөнгө / $1 = \max(1.1, 1.2, 1.3) /$			5,000,000,000.00
1.1 Даатгалын хураамжид үндэслэх /Тухай тайлант хугацааны нийт орлогод тооцсон хураамж /			3,626,592,013.48
1.1.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж	335,668,579.34	40%	134,267,431.74
1.1.2 Бусад хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж	17,461,622,908.70	20%	3,492,324,581.74
1.2 Даатгалын нэхэмжлэлд үндэслэх /Сүүлийн 3 жилийн дундажид үндэслэн/			3,146,017,367.91
1.2.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн нэхэмжилсэн хохирлын дундаж дүн	5,053,188,518.40	50%	2,526,594,259.20
1.2.2 Бусад хэлбэрийн нэхэмжилсэн хохирлын дундаж дүн	3,097,115,543.54	20%	619,423,108.71
1.3 Хорооноос тогтоосон дүрмийн сангийн доод хэмжээ			5,000,000,000.00
2. Нийт хөрөнгө			49,305,646,056.19
3. Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгө			12,569,194,113.70
4. Зөвшөөрөгдөх хөрөнгө / $4 = (2) - (3) /$			36,736,451,942.49
5. Өр төлбөр / $5 = \text{Нийт өр төлбөр} - \text{ОТХН} * 10\% /$			20,572,567,655.20
6. Төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа			143.66%
$6 = 4 / (1 + 5) \geq 100\%$			

44. Тайлагналын үеийн дараах үйл явдал

Компани нь 2021 оны 02 дугаар сарын 28-ний байдлаар даатгалын нөхөн төлбөртэй холбоотой нэмэгдэл 88,347.8 мянган төгрөгийн нэхэмжлэлийн маргаантай байгаа бөгөөд уг нэхэмжлэлтэй холбоотой шүүхийн ажиллагаа дуусаагүй байгаа.

45. Монгол хэл дээрх орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Англи хэл дээр мөн бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хувиудын хооронд утга, агуулгын зөрүү гарах тохиолдолд Монгол хувийг дагана.